

**Az Arany János Református Gimnázium,
Szakközépiskola és Diákotthon**

Pedagógiai programja

„...mint a víz mellé ültetett fa”
(Jer. 17,8)

1993

Nagykőrös, 2013

I.

A református iskola nevelési programja

Nagykőrös, 2013

I. NEVELÉSI PROGRAM

1. Bevezető

1.1. Az intézmény adatai

Az intézmény hivatalos elnevezése: ARANY JÁNOS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM,
SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS DIÁKOTTHON

Az intézmény székhelye, címe: 2750 Nagykőrös, Hősök tere 6.

Telephelyei: 2750 Nagykőrös, Széchenyi tér 4.
2750 Nagykőrös, Patay u. 20.

Az intézmény elérhetősége: Tel/fax: 06/53/351-571;
igazgató: 06/30/259-8775;
gazdasági hivatal: 06/53/351-899
E-mail/titkárság: gtitk@ajrg.hu
E-mail/igazgató: subal@ajrg.hu
OM azonosító: 032564

Az intézmény típusa: többcélú köznevelési intézmény
(gimnázium, szakközépiskola, diákotthon)

Az intézmény fenntartója: A NAGYKÖRÖSI REFORMÁTUS EGYHÁZ-
KÖZSÉG
2750 Nagykőrös, Szolnoki u. 5.
Tel: 06/53/351-535, 552-215
Fax: 06/53/353-585

Az intézmény működési engedélye: Pest Megyei Kormányhivatal
45PM-387/1/2011. sz. Kelt. Bp. 2011. 09. 15.

Kelt Nagykőrösön, 2013. március havában

1.2. Preambulum

*„Legnagyobb cél pedig, itt, e földi létben,
Ember lenni mindég, minden körülményben.”*
(Arany János)

A nagykőrösi Arany János Református Gimnázium, Szakközépiskola és Diákotthon Istennek az Ó- és Újszövetségben kijelentett Igéjére, valamint a Magyarországi Református Egyház által elfogadott hitvallási iratokra, a Heidelbergi Kátéra és a Második Helvét Hitvallásra épülő oktatási intézmény. Jézus Krisztus evangéliuma számára elkötelezett, az egyetemes és a magyar református egyháztörténelem legkiválóbb képviselőinek szellemi örökségét példaként elfogadó, az emberiségnek a Szentírással összeegyeztethető és a közjót szolgáló közös szellemi és kultúrkincsét is magáénak valló ifjúságot nevel és oktat.

Az Arany János Református Középiskola hitvallásos elkötelezettsége mellett fontosnak tartja a hazaszeretet és a Kárpát-medencében, valamint szerte a világban szétszórtságban élő magyarsággal való összetartozás érzésének megerősítését. A Gondviselő Isten küldetesként adta nekünk, hogy akik a jelenlegi határok között és azokon túl Arany János nyelvén tanulták őt megszólítani, az ifjúság nevelését-oktatását szolgálják.

Mindebből következik, hogy az Arany János Református Középiskola a felekezeti hűség és az ökumenikus nyitottság jegyében, a magyar nemzet iránt elkötelezett, művelt és életvitelében igényes nemzedéket igyekszik nevelni Isten dicsőségére. Iskolánk törekszik arra, hogy növendékei Istent megismerő és a világ törvényszerűségei között a tudományok által jól tájékozódó, élethivatásukat a tiszta erkölcs szellemében betölteni tudó, kapcsolataikban a legnemesebb emberi értékeket kereső, a házasságot és a családot megbecsülő, valamint az életet minden körülmények között igenlő emberekké váljanak.

Kelt Nagykőrösön, 2013. március havában

1.3. Az iskola története

*„Az a kő, amelyet az építők megvetettek, az lett a sarokkő;
Az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemünkben.”
(Mt 21,42)*

A kőrösi iskolát a reformáció korában alapították. Az oktatás megindulására nincs pontos dátumunk. Elődeink a XVI. század második évtizedére teszik azt az időpontot, amikor már biztosan működött az iskola. Az intézet, – közvetett bizonyítékokra támaszkodva – valamint az MTA szakvéleményének kikérésével – 1957-ben ünnepelte fennállásának 400. évfordulóját. A református egyház irattárából 1598 óta ismerjük a tanárok névsorát, 1632-től pedig a tanulók adatait tartalmazó anyakönyveket. A gimnázium történetének legértékesebb forrása az 1693-ból származó iskolatörvény, mely 53 pontban írta le a diákok tanulására és magatartására vonatkozó kötelezettségeit.

A nagykőrösi iskola hosszú időn át a debreceni Református Kollégium fiókiskolája volt. Ebben az időben egyetlen tanára, ún. rektora volt az iskolának: ő az utolsó éveseket, a tógátus diákokat tanította, ők pedig az alsóbb éveseket oktatták. A tanítás nyelve a latin volt, sőt a diákoknak egymás között is latinul kellett beszélniük. Az iskola rektorai közül kiemelkedik Hányoki Losontzi István, akinek Hármaskis Tükör című tankönyvét közel száz évig használták hazánk iskoláiban. A gimnázium történetének legfényesebb időszaka a szabadságharc bukását követő közel tíz esztendő volt. Ekkor tanított itt Arany János és mellette, vele olyan hírességek, mint Szász Károly, Salamon Ferenc, Szilágyi Sándor, Szabó Károly, Szigeti Wurga János vagy Mentovich Ferenc. A tantestületnek Arany korában hét akadémikus tagja volt. Tréfálkozva, de büszkén írja róluk a költő sógorának Nagyszalontára: „... A fél Akadémia Kőrösön lakik.”

Az iskola régi épülete, ahol annak idején Arany is tanított, a századfordulóra már szűknek bizonyult. Ekkor építették a jelenleg is működő gimnáziumot, ahol 1901-ben kezdődött meg a tanítás. Az alapköbe elhelyezett emlékirat örök útravaló a mának: *„Áldja meg Isten azokat, akik a jelenben s a jövőben e helyen az igaz tudományt, a bölcsességnek kezdetét: istennek félelmét, és a honszeretetet hirdetik és ápolják; áldja meg mindazokat, kik befolyásukkal, vagy segedelmiükkel fenntartják és vezérlik. Neveljen e főgymnasium a letett szilárd alapoknál szilárdabb jellemű, erősebb hitű, Istent, hazát, előljáróit és felebarátait igaz szívvel tisztelő s az emberiség e szent eszméiért élni, halni kész fiaikat nemzetségről, nemzetségre.”* 1917-ben az intézet felvette egykori tanárának, Arany Jánosnak a nevét.

A református iskola huszadik századi történetének legjelentősebb igazgatói Dr. Kovács Lajos és Bánóczy Endre voltak. 1948-ban az Arany János Református Gimnáziumot is államosították. A református egyház 1993. július elsejével – napra pontosan 45 év után – kapta vissza egykori gimnáziumát. Azóta az iskola elkötelezett református szellemiségű intézmény, de a legteljesebb nyitottsággal vesz fel tanulói sorába más történelmi egyházhoz kötődő diákokat is.

A gimnázium 1994 szeptemberében a négyosztályos oktatással párhuzamosan bevezette a hatosztályos, 2004-ben az öt évfolyamos idegen nyelv-informatika gimnáziumi oktatást, ezek a képzési formák lehetőséget nyújtanak a tehetséggondozásra. Az intézmény 2001-től a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának gyakorló helyeként szolgálja a magyar tanárképzést. 2008-ban szakközépiskolai és szakiskolai képzéssel bővült a középiskola. 2013-tól az intézet szakiskolai osztályokat már nem indított, a képzést befejezte.

1.4. Az intézmény rövid bemutatása

„...mint a víz mellé ültetett fa...”
(Jer 17,8)

A református intézmény ellátja Nagykőrös és környéke középiskolás korú tanulóinak gimnáziumi, szakközépiskolai nevelését-oktatását, fogadva a történelmi egyházakhoz kötődő családok gyermekeit. A beiskolázáskor törekszünk a református tanulók többségének biztosítására, ennek érdekében folyamatos kapcsolatot tartunk fenn a környező és a távolabbi települések református gyülekezeteivel. Internátusunk biztosítja a messzebről jelentkező diákok elhelyezését.

Az iskola 4, 5 (angol nyelv-informatika) és 6 osztályos gimnáziumi (humán, reál és informatika) képzéssel működik. Kiemelten kezeljük az informatika és az idegen nyelvek oktatását. A heti óraszám keretén belül a két utolsó évfolyamon a tanulók emelt szinten tanulhatják felvételi tárgyaikat. Külső gyakorlőhelyként biztosítja a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának végzős tanárjelölt hallgatói számára az iskolai gyakorlat teljesítését. Az intézet helyi tanterve az OM által kiadott kerettanterv alapján készült a szakmai munkaközösségek javaslatával.

Az intézmény képzései, felvételi előírásai

01 – 6 osztályos gimnáziumi képzés: az első idegen nyelv az angol (haladó és kezdő csoportban). Emelt óraszámú oktatás matematikából vagy történelemből (11-12. évf.). Felvételi követelmények: A tanulóknak központi írásbeli felvételt kell írniuk magyar nyelvből és matematikából, valamint szóbeli felvételi vizsgát kell tenniük angol nyelvből. A tanulók hozott eredményei közül az utolsó két félév végén magyar nyelv és irodalomból, történelemből, matematikából és idegen nyelvből szerzett érdemjegyeik (25%); a magyar nyelvi és a matematika központi írásbeli felvételen elért eredményeik (25-25%); valamint az angol szóbeli felvételen szerzett pontjaik (25%) alapján kerülnek felvételre. A felvehető létszám 32 fő.

02 – 5 osztályos (1+4) angol nyelvi elő-készítő évvel induló gimnáziumi oktatás: a második idegen nyelv a német (1+4 év). Felvételi követelmények: A tanulóknak központi írásbeli felvételt kell írniuk magyar nyelvből és matematikából, valamint szóbeli felvételi vizsgát kell tenniük angol nyelvből. A tanulók hozott eredményei közül az utolsó két félév végén magyar nyelv és irodalomból, történelemből, matematikából és idegen nyelvből szerzett érdemjegyeik (25%); a magyar nyelvi és a matematika központi írásbeli felvételen elért eredményeik (25-25%); valamint az angol szóbeli felvételen szerzett pontjaik (25%) alapján kerülnek felvételre. A felvehető létszám 32 fő.

03 – 4 osztályos általános kerettanterv szerinti gimnáziumi képzés. Az első idegen nyelv az angol vagy a német, a második a német, az angol vagy az olasz. Felvételi követelmények: A tanulóknak központi írásbeli felvételt kell írniuk magyar nyelvből és matematikából. A tanulók hozott eredményei közül az utolsó két félév végén magyar nyelv és irodalomból, történelemből, matematikából és idegen nyelvből szerzett érdemjegyeik (50%); valamint a magyar nyelvi és a matematika központi írásbeli felvételen elért eredményeik (25-25%) alapján kerülnek felvételre. A két utolsó évfolyamon emelt óraszámú képzés választható a létszámtól függően. A felvehető létszám 32 fő.

04 – 4 osztályos szakközépiskolai képzés: elméleti és gyakorlati informatika, ill. közgazdaság szakmacsoportos oktatás a jelentkezők számától függően. Felvételi követelmények: A tanulóknak központi írásbeli felvételt kell írniuk magyar nyelvből és matematikából. A tanulók hozott eredményei közül az utolsó két félév végén magyar nyelv és irodalomból, történelemből, matematikából és idegen nyelvből szerzett érdemjegyeik (50%); valamint a magyar nyelvi és a

matematika központi írásbeli felvételin elért eredményeik (25-25%) alapján kerülnek felvételre. A felvehető létszám 32 fő.

Sikeres felvételi esetén a szülő és az intézmény igazgatója megállapodást ír alá, amelyben szerepelnek az egyházi iskola szabályai és követelményei, ill. a középiskola által nyújtott lehetőségek. Előnyt jelent a felvételnél a református gyülekezetbe tartozás és a lelkes ajánlás.

Iskolánkban a hitoktatás a Református Zsinat által elfogadott és kiadott tanterv alapján történik. A hitélet elmélyítését célozza a tanulók részvétele a reggeli áhítatokon, a hétkedő és hónapzáró istentiszteleteken, a csendesnapokon, a gyülekezeti alkalmakon és szolgálatokon. Tanulóink a hitélet területén konfirmációs vizsgát és fogadalmat tehetnek (a római katolikus vallásúak elsőáldozásban, valamint bérnalkozásban vehetnek részt).

A hazaszeretetre való nevelést és a hagyományápolást szolgálják az ünnepélyek, a megemlékezések és az iskolai rendezvények. Tanulóink részt vesznek a nemzeti ünnepeink alkalmából tartott városi és iskolai programokon, valamint az egyházi ünnepeken tartott istentiszteleteken és a hozzájuk kapcsolódó rendezvényeken. Törekszünk arra, hogy a diákok azonosuljanak a nevelési – tanítási – tanulási célokkal, tudjanak önállóan, vagy ha kell, egymással együttműködve szervezeten dolgozni. A református kollégiumok hagyományaihoz híven fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy tanulóink minél alaposabban fölkészülhessenek az egyházi és társadalmi közéletre.

Az iskola nyitott a város egyéb oktatási intézményei, a Kárpát-medence református iskolái és gyülekezetei felé. A már kialakult testvériskolai kapcsolatainkat – Kárpátalja, Técső; Székelyföld, Kézdivásárhely; Erdély, Nagyszalonta; Hollandia, Haaksbergen; Németország, Espelkamp – tovább kívánjuk erősíteni, és lehetőségeink szerint bővíteni.

Az iskola az egyházi és állami törvényeknek és rendelkezéseknek megfelelően szolgálatként végzi munkáját.

2. Nevelés-oktatás a református iskolában

2.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai és feladatai

*„A ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet,
jó cselekedet mellé tudományt.”
(2 Pét 1,5)*

A szolgálat eszméje az alapja mindennek, ami iskolánkban történik. Ez a magatartás az elismerés nélkül másokért vállalt munkálkodást jelenti. Isten ajándékának tekintjük a gyermeket és adottságait, valamint azt a lehetőséget, hogy – a családdal együtt – formálhatjuk a ránk bízott fiatalokat, segíthetünk a bennük rejlő képességek, lehetőségek kibontakoztatásában.

Elkötelezettség – műveltség – igényesség

Alapvető nevelési célunk, hogy tanulóinkat művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőivé, a magyar haza és nemzet hűséges és áldozatkész, alkotó polgáraivá formáljuk, akik készek az öröklött és jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni és közvetíteni.

Elkötelezettség

Református gimnáziumunk múltjához és szellemiségéhez kötődően nevelőmunkánk a keresztyén erkölcsi tanításokra épül. Alapfeladatunk a keresztyén értékek közvetítése. Református keresztyén iskolánkban minden tantárgy tanításakor abból kell kiindulnunk, hogy e világban életünk minden idejében Istent kell szolgálunk és Őt kell dicsőítenünk. Minden tanításunkban a Szentírás az iránymutató. Isten szavának ismerete lelkünk és lelkiismeretünk legfőbb formálója. Református középiskolánk nevelése abban áll, hogy előkészíti és elősegíti Isten Igéjének és a Szentléleknek a munkáját. Isten Lelke szolgálatunk során egyre több növendékünk újjászületését munkálja, lelki növekedésükhöz minden segítséget meg kell adnunk. Református iskolánk keresztyén közösség, így alapvető feladata, hogy életformáló örömhírt, evangéliumot hirdessen.

A hit Isten ajándéka, ami hallásból van, ismeretre, élményre, tapasztalatra épül. Akik még nem indultak el a hitbeli úton, azok számára is szeretettel biztosítjuk az örömhír érzellemmel és értelemmel való befogadását. Intézetünkbe várjuk azokat is, akik nincsenek megkeresztelve. A hitre jutás lehetőségét szeretettel felmutatjuk számukra, hitben járásra azonban senkit sem kényszerítünk, mert az Isten kegyelmi ajándéka. Igéje megszólító, életet formáló és gondolkodást megváltoztató Ige, akik türelemmel kérik Tőle, azoknak meg is adja.

Hitbeli nevelőmunkánk során felkészítjük tanítványainkat annak a küldetésnek a betöltésére, amelyre Isten elhívta őket. Az iskola református szellemiségének formálásában és erősítésében a legtöbb teendő a vallástanárookra hárul, akiket a tantestület valamennyi tagja segíti munkájukban.

Református gimnáziumunk magyar nemzeti iskola. Kötelességünk ápolni anyanyelvünket és nemzeti hagyományainkat, hogy végzett növendékeink magyar hazánk és nemzetünk elkötelezett, hűséges és áldozatra kész tagjaivá váljanak. Iskolánk a nemzeti kultúra időtálló értékeit közvetíti történelmében és nyelvében, erkölcsében és értékrendjében, tananyagában, módszereiben, testi nevelésében és tanárainak, illetve diákjainak viselkedéskultúrájában.

A Mindenható az embert állította a teremtett világ gazdájául, ezért tanulóinkban ki kell alakítanunk a felelősségérzetet önmaguk, családjuk, hazájuk és az őket körülvevő teljes természeti és társadalmi környezet iránt egyaránt.

Református tanulóinkat egyházunk hitvalló tagjává, nem református tanulóinkat – vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett – saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére kell nevelnünk.

Műveltség

Református iskolánk tanulni vágyó diákjai számára biztosítja a képességüknek megfelelő tudásanyagot, felkészíti őket a választott szintű érettségi vizsgára és a továbbtanulásra, valamint a szakmai képzés magasabb fokú megkezdésére. Olyan tanítási módszereket alkalmazunk, amelyek hozzásegítik tanulóinkat az életkori sajátosságaiknak megfelelő önálló gondolkodáshoz, tanuláshoz és kritikai képességeik fejlesztéséhez. Kötelező, egységes képzés keretében a tanulók elsajátítják a gimnáziumi alapismereteket, majd a differenciált képzés után a tanulmányaikat érettségi és szakmai vizsgával zárják le. A megbízható tudás megszerzésével önálló, kritikus gondolkodású és ítélőképességű, kiművelt, felelős, helytállásra kész fiatalokat bocsátunk ki hazánk épülésére. Az elsajátított műveltségi anyag az örök értékekre támaszkodva kiegyensúlyozott, élhető emberi életre indítja növendékeinket.

A tanulók középiskolai tanulmányaik befejeztével és a továbbtanulás, az átképzések, a továbbképzések során is megértik és elfogadják az egész életen át tartó tanulás fontosságát és szerepét.

Igényesség

Tanulóink akarati tulajdonságai és erkölcsi szokásai az iskolai nevelés folyamatában alakulnak ki. Támaszukat és szilárdságukat a református szellemiségünkből fakadó erkölcsi tudatosság, az érzelmek és a meggyőződés biztosítják. A jellem nevelése meghatározza a személyiség keresztyén erkölcsi értékrendjét, igényességét az élet minden területén. Gyümölcséről ismerjük meg a fát, és a fa érleli meg és igazolja a maga gyümölcsét. Cselekedeteink megítélik jellemünket, jellemünk igazolja cselekedeteinket. Célunk, hogy kialakítsuk és megerősítsük fiataljainkban a felelősségtudatot saját cselekedeteikért és azok következményeiért, elmélyítve bennük a szavahihetőség, a megbízhatóság, a becsület és a tisztesség erényét. Felkészítjük őket az önmagukkal és környezetükkel szembeni igényes, felelősségteljes emberi életvitellel.

Az általános és szakmai oktatás megteremti a tudásnak és a készségnek azt a bázisát, amelyek birtokában a tanuló az ismeretelsajátítás körülményeitől eltérő környezetben is tudását és képességeit felhasználva cselekszik, mert rendelkezik a megfelelő képességgel. Célunk, hogy fiataljainkban megerősítsük a tudás iránti vágy, a munka szeretete, az igényesség és a szakszerűség fontosságát.

Nevelő munkánk során az önmegvalósítás önző, az irgalomról, részvétről és felelősségről megfélelmező elvével szembe kell állítanunk a szolgálatra való nevelést, amelynek tükröződnie kell az iskola mindennapi életében:

- a testület tagjainak egymáshoz való viszonyában,
- a tanárok és tanulók kapcsolatában,
- a tanulók egymás közötti magatartásában,
- az iskola és a szülők közötti, valamint a közvetlen és a tágabb környezettel való együttműködő kapcsolat területén. Arra kell törekednünk, hogy az alá- és fölérendeltségi viszony helyett egymásban az Isten által a maga helyére rendelt szolgatársat lássa az iskola valamennyi növendéke és dolgozója.

A hitbéli elkötelezettség mellett valamennyi tanuló számára biztos erkölcsi alapokat kell adnunk, amelyek az iskola elhagyása után is képessé teszik őket a személyiség építésére, formálására.

A szakközépiskolai képzés a munkaerő piaci igényeknek megfelelő felkészültségű és a változásokhoz gyorsan alkalmazkodó fiatalokat indít, akik alkalmassá válnak hatékony szakmai munkavégzésre.

2.2. A nevelő-oktató munka eszközei és eljárásai

*„Hirdesd az igét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő,
feddj, ints, biztass teljes türelemmel és tanítással.”*
(2Tim 4,2)

A nevelés eszközei, eljárásai, módszerei, valamint a folyamat egymással összefüggő és egymást feltételező elemei a kitűzött nevelési célok megvalósítását szolgálják úgy, hogy

- igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez;
 - igazodnak a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához, felkészültségéhez, vezetői stílusához;
 - igazodnak a mindenkori helyzetekhez és azok tartalmához;
- másrészt mivel nincs egyforma helyzet, diák, pedagógus, ezért a nevelési módszereket úgy kell megválasztani, hogy azok a leghatékonyabban szolgálják a célok megvalósítását. Minden nevelési helyzet más-más módszer alkalmazását igényli.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk.

- A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei: meggyőzés, példa, példakép állítása, példakövetés, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita.
- A tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás.
- A magatartásra ható ösztönző módszerek: ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret.
- Nyelvi eszközök: A nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz. Tartalmát tekintve lehet szabad vagy irányított beszélgetés, szervezettsége alapján lehet spontán vagy tervezett, formája alapján pedig egyéni vagy csoportos.
- Nem nyelvi eszközök: Az információközlés azon módja, amikor nem nyelvi eszközöket alkalmazunk: arckifejezés (mimika, tekintet), mozdulatok, gesztusok, egyéb jelzések.
- Szociális technikák: Ezeket a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben a családban (gyermekkori beidegződés), majd az iskolai közösségben. Ezért nagyon fontos, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az iskolában.

2.3. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

*„Minden féltve őrzött dolognál jobban óvd szívedet,
mert onnan indul ki az élet!”*
(Péld 4,23)

A szív az élet forrása. Az ember személyiségének középpontjában a „hitbeli meggyőződés” áll. Személyiségünk hitbeli alapja irányítja az élet minden területét, az erkölcsit, az érzelmit és a gondolatit. Középiskolánk nevelési céljai között kiemelt szerepet kap a jellemnevelés és a személyiségformálás. Növendékeinket a minden körülmények közötti igazmondásra, nyílt, őszinte viselkedésre neveljük. Feladatunk a hitre való előkészítés, az igaz, keresztyén erkölcsre nevelés. Ifjúságunk jellemét meghatározza az erkölcsiség, a fegyelmezettség és a mértékletesség. Nevelésünk kiterjed a tanulók életcéljának, hivatástudatának és a társadalomban rájuk váró szerepnek a felismerésére. Törekszünk arra, hogy növendékeink tanulmányaik során és azt követően, a ma jellemző gyökértelen szellemű gondolkodással szemben, tiszta nemzettudattal tudjanak dönteni. A társadalmi különbségek felerősödése között is maradjanak meg felebarátnak, a vallástalanság és a szektásság fölé emelkedve éljenek hitvallásosan. A mindennapokat jellemző

közöny légkörében józan ítélőképességgel nyilatkozzanak meg, a lelkiismeretlen és szabados életszemlélettel szemben a keresztyéni értékek megtartásával éljenek.

Iskolánk a világ (és abban a mi helyzetünk) ismeretére és szeretetére, Isten szolgálatára, a református keresztyén ember egyetememes életfeladatára igyekszik nevelni ifjúságát. Református intézményünk nevelésére az egységes személyiségfejlesztés a jellemző, célja pedig az egészséges test, az önálló szellem és a nemes, tiszta jellem kialakítása, hiszen ifjúságunk helytállása kiteljesedésében valósulhat meg. Iskolánk nevelésében elkerüli az egyoldalúságot, és történelmi hagyományaihoz híven a református lelkiségben látta az erőforrást, melyből a tanulók és a tanárok meríthetnek. Ez különböztet meg bennünket a más jellegű iskoláktól. Célunk, hogy minél többet használjunk református voltunkban is magyarságunknak, magyar nemzetünknek.

2.3.1. A személyiségfejlesztés célja

„Éljetek méltón ahhoz az elhíváshoz, amellyel elhívtatok, teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel.”
(Ef 4,1-2)

A személyiségfejlesztés célja, hogy elősegítse és arra irányítsa a növendéket, hogy az képes és kész legyen a társadalomban, valamint az egyéni életben reá háruló feladatok elvégzésére. Magában foglalja a növendékek tudásának, képességeinek kibontakoztatását, erkölcsi tulajdonságainak, jellemvonásainak kialakítását, ízlésének és testi erejének kifejlesztését. A személyiségjegyek szerves egységben és egymással bonyolult kölcsönhatásban fejlődnek. Nevelésünk ezért mindig az egész személyiségre akar hatni.

Minden erény ősforrása a szeretet. Jellemnevelésünk alapja a keresztyén erkölcsi törvényekhez való szilárd ragaszkodás, mely növendékeink lelki és akarati tulajdonságaiban és cselekedeteiben tükröződik. Szeretnénk, ha tanulóink a világ dolgaira nyitott, azokra figyelő és érdeklődéssel minél több ismeretet befogadni képes, érzelmeiket és indulataikat irányítani tudó, egészséges, testüket ápoló, vágyaikat és akarataikat fegyelmező, öntudatos, lelkiismeretes és erkölcsös jellemű, hitben járó, hazájuk és nemzetük jövőjéért cselekvő fiatalokként hagynák el intézetünket. Nevelésünk célja a jézusi emberideál, az igazat, a jót és szépet akaró személyiség kialakítása és fejlesztése. A keresztyén szeretet szellemének kell betöltenie iskolánkat, hiszen igazi szeretetben élő személyiséget csak igazi szeretetben élő személyiség nevelhet.

2.3.2. A szilárd erkölcsi jellem kialakítása

„Mert egykor sötétség voltatok, most azonban világosság vagytok az Úrban: éljetek úgy, mint a világosság gyermekei.”
(Ef 5,8)

A tanulóknak életük és iskolai tanulmányaik küzdelmei során feladatokat, kötelességeket kell teljesíteni. Ha nem végzik el munkájukat, minden küzdelem és fáradság haszontalan marad. Az ember Istennek, embertársainak és önmagának tartozik azzal, hogy lelkiismeretesen végezze el kötelességeit. A vallásosság szívet-lelket nemesít, az embert Istennel összeköttetésben tartja. Azzal az Istennel, aki őt alkotta, fenntartja, életét intézi, és akinek rendelésével folynak többi kötelességei is. A tiszta vallásosság később szokott az emberben megszilárdulni, de azért a vallásosságot mégis a gyermekkorban kell meggyökereztetni, mert a fiatal szíve minden szépre és jóra ekkor a legfogékonyabb. A növendékeket olyan általános előképzésben kell részesíteni az isteni igazság, a szeretet és szabadság jegyében, hogy gondolkodásukban világosságot, érzelmükben melegséget, cselekedeteikben lelkesedést nyerjenek.

Az öntevékenység és önállóság megélése elősegíti a szilárd erkölcsi jellem kialakulását a növendékben. Az öntevékenység vezetője és megalapozója a figyelemnek, ami a gondolkodás lelke. Ha a nevelő a tanuló érdeklődését nem tudja felkelteni, akkor a figyelmét sem. Amit maga tesz a tanuló akarattal és elhatározással, arra szükségképpen és folyamatosan figyel. Tevékenységünk sikere abban nyilvánul meg, ha tanítványainkban kialakul a fegyelem és az önfegyelem, amit cselekedetük az akarat szabad elhatározásával hoz létre a rend, az engedelmisség és a pontosság terén. A fegyelem elősegíti a diákot abban, hogy a maga akaratának, értelemmel és érzellemmel való cselekedeteinek ura legyen. „Az iskola fegyelem nélkül olyan, mint a malom víz nélkül.” A malom megáll, ha elvezetjük a vizét, de megszűnik az iskola tanulókért folytatott tevékenysége is, ha benne a fegyelem meglazul.

A törvények iránti engedelmisséget Isten rendeli számunkra. Az engedelmisség nem szolgálai vagy külső félelemből származó alárendeltséget jelent, hanem öntevékenységből, önuralomból jelentkező magatartást. Az engedelmisség a forrása a jónak, melyből önteltség helyett szerénység, büszkeség helyett alázatosság, istentelenség helyett szelídség foglal helyet a növendék szívében. Ki kell alakítani a tanulóban azt az érzést, hogy ne féljen a nevelőtől, hanem segítőként tisztelje azért az intó szóért vagy fegyelmezésért, amit az ő érdekében tesz. A nevelőnek arra kell figyelni, hogy ne tiltson mindent, hanem irányítsa a növendék cselekedetét. Az erkölcsi nevelés fő feladata a kötelességtudat kialakítása a növendék szívében. A tanulóknak cselekedeteiket a kötelességteljesítés érzelmével kell végezniük, hogy így tehessék a jót és kerülhessék a rosszat. Óvakodni kell a kényszerítéstől, a félelemkeltéstől, a bizalmatlanságtól, mert az ellenhatást válthat ki. Az önbecsülés kialakításával érhetjük el azt, hogy a növendék számára minden nemes cselekedete örömet szerezzen. Az öröm állandóan kiegyensúlyozott lelki átélést eredményez.

A szeretet erkölcsi életünk központja. Isten jelenléte visszatart minket és diákjainkat attól, hogy letérjünk az ő útjáról. Adjon tanulóinknak erőt az Ige ahhoz, hogy önuralommal, türelemmel és nyugodtan viseljék el a kedvezőtlen és szomorú eseteket az iskolában és azon kívül is. Mi Istennek, mint legtokéletebb lénynek a világhoz, különösen hozzánk való viszonyát hisszük. Három nagy eszménk: a hit, a meggyőződés és az ezeken alapuló cselekedet. A gondolkodó észre hallgató szív teljes elhatározással és szilárdan teljesíti feladatait. Az életre felkészített növendék a háborgó tengeren sem téved el, mert szellemi irányítúje egyik sarkában a gondolkodó ész, a másikban a hűséges, érző szív van, a középpontban pedig a parancsoló és tiltó szabadság, mely egyaránt figyel a két sarkra és azok figyelembevételével fog cselekedni.

2.3.3. A nevelő szerepe

*„Légy példája a hívőknek a beszédben,
magaviseletben, hitben, tisztaságban.”
(1Tim 4,12)*

Kevés kiválasztottnak és értékes lelki tulajdonságokkal felruházott egyénnek osztályrésze az, hogy nevelhet. A tanárnak nemcsak ismeretanyaggal kell elhalmozni a diákot, hanem érzelmein keresztül akaraterejével az esztétikai, erkölcsi és vallásos szépre, jóra és magasztosra is vezérelni, hogy a növendék legyen ezek iránt fogékony, ezek legyenek az ő éltető elemei, lelki táplálékai. A nevelés jellemképzés, a nevelő egyéniségétől és tapintatos munkájától függ annak eredményessége. A tanári tekintélyt szeretet nélkül nem lehet megszerezni. Szeretet nélküli tekintéllyel csak rettegést és kényszert érhetünk el, de nem a szívek meghódítását. A tekintély a tanár drága ékszere, mely többet ér minden fegyelmi szabálynál. A feltétlen bizalom és tekintély bűvös fonala köti össze a tanítót tanítványával, és biztosítja a kiegyensúlyozott tanítást és fegyelmezést.

2.3.4. A személyiségfejlesztés eszközei

*„A teljes írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra,
a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre.”
(2 Tim 3,16)*

A személyiségfejlesztés eszközei az isteni kegyelem, a szoktatás, a példa és az oktatás. A jó nevelő minden eljárásában Istenhez fordul, kérvén őt, hogy támogatását, kegyelmét ne vonja meg tőle. A szoktatás különösen az akaratra gyakorol jelentős befolyást, ezért a nevelőnek kötelessége a jóra szoktatni, a rossztól pedig elszoktatni a növendéket. A tanító meggyőződéssel és lelkesedéssel végezze munkáját. Éljen a példa hatalmával; „ha jó rendet követel a nevelő az iskolában, állítsa magát előtérbe; ha jellemképzésre törekszik növendékeinél, maga legyen élő jellem.” A jó példa már fél nevelés, ezért legyen mentes az erőltetettségtől és a képmutatástól, mert akkor káros hatásúvá válik. A diák nevelésében a szoktatás és példa mellett az oktatás a legfontosabb. Az oktatás során ismeri meg a gyermek az igazat, a szépet és a jót, és ettől kezdve meggyőződésből cselekszi azokat.

Az erkölcsi fejlesztés az akarat képzése. A szilárd elhatározásnak, akaratnak csak akkor van erkölcsi értéke, míg az Isten akaratával, a szeretet parancsával össze nem ütközik. A növendék életét tiszta és helyes alapelvekkel és életszabályokkal alakítsuk ki. Ezen elvek szükségességének és jó hatásának elismerése, elfogadása a későbbiekben azok követését eredményezi.

Az erkölcsös jellem kialakítása, formálása a személyiségfejlesztés alapja. Csak az ilyen embernek a kezében válhat a tudás és a műveltség áldássá a maga és mások számára. A fiatal nemzedék erkölcsi újjáépítéséhez az alapot a vallás adja. Minden emberi közösség támasza és talpköve a tiszta erkölcs. Az erkölcsi jellem kialakítása világosságot gyújt a diák gondolkodásában az igazság megismeréséhez, érzelmében a szép szeretete felé fordítja, és akaratának erősítésével, nemesítésével az erkölcsi jó cselekvésére ösztönzi.

Az ifjú a kétely és a kritika korát éli meg a középiskolában. Mindig vitatkozik, eleme a harc. A serdülő számára az ideál, az ifjú számára a partner szükséges a nevelési folyamat során. A tanárnak mindegyik korosztályhoz a maga „szűkebb anyanyelvén” kell közelednie. A személyiségfejlesztést őszinte viszonyok között kell végezni. Igazi őszinteséget csak egyetlen pedagógiai módszerrel érhet el a nevelő, ez pedig a szeretet. Az őszinteség hiányának oka mindig valamilyen gátlás felerősödése a tanuló lelki életében. A nevelővel szemben a félelem (a tanár árt neki, büntet, buktat), a társakkal szemben saját megítélése (kinevetik, lenézik, megelőzik), magával szemben önértékelésének határozatlansága (nem tud megfelelni saját elvárásainak) a gondok eredője. Minden demokratikus vonás és lehetőség ellenére az iskolában mindig lesz elvárás, számonkérés, ellenőrzés, értékelés, jutalmazás és fegyelmezés.

Az életszerűségekre kell törekedni, a szeretetben megélt közösségi élmények nem hiányozhatnak a növekvő gyermekek életéből. Ezt a tanórán kívüli foglalkozások alkalmával biztosíthatjuk tanítványaink számára, ahol megismerhetjük diákjaink értelmi, érzelmi és akaratvilágát a maguk teljességében. Az iskolában a diák az életszerűséget legjobban a diákönkormányzat közösségében tapasztalhatja meg, amely a tanulás és a fegyelmezés terepe mellett megtanítja a közösség tagjait az egészséges közvélemény kialakítására. A véleménynyilvánítás és az eszmecserék során mindenki megszólalhat, így a növendékek elsajátíthatják a közéleti szereplés elemeit. A tanulóközösségek életközösségekké válhatnak.

A szépnek, az igaznak és a jónak érzékelhető együttes megjelenése elválaszthatatlan az értelmi és erkölcsi neveléstől. Az ízlés nevelésében a természeti, társadalmi, erkölcsi és művészeti szépet tartjuk szem előtt. A növendékeket korán meg kell ismertetni a természet szépségeivel.

A tisztaságra szoktatás a test, az öltözet és a környezet területén nagy befolyással van az ember lelki életére. Ha hiányzik valakiből a tisztaságra való hajlam, az nem tud megfelelni az erkölcsi

követelményeknek sem. A rendre szoktatás kellemes érzést jelent, a rendetlenség szétszórtságot tükröz, melynek a későbbi időben is káros hatása érvényesül.

A református iskola nem ott van, ahol ez csak egy táblára vagy egy épület oromzatára nagy betűkkel fel van írva, hanem ott, ahol a református tanár testvéri szeretettel viszonyul diákjaihoz, munkatársaihoz. Ha „nem lélek és nem élet” irányította a pedagógus nevelőmunkáját, és ha az Ige nem válik tényezővé benne, akkor az megköti vagy megbontja az iskolai életet.

2.3.5. A személyiségfejlesztés nevelési feladatai

*„Azokra a dolgokra törekedjünk tehát, amelyek a békességet és egymás építését szolgálják.”
(Róm 14,19)*

Az ezredforduló után rendkívül nehéz feladatok hárulnak iskolánkra a nevelés területén. A tudományok fejlődése, az információk mindenirányú áradata, a társadalmi különbségek és feszültségek felerősödése, az eltelt demokratikus évek szabadsága és szabadossága sok-sok olyan káros hatással bombázta a jelen társadalmát, amit nehéz kezelni és erkölcsileg befolyásolni. Ma az ország lakosságának jelentős része erkölcsi értékválságban él. A pénz hatalma és annak negatív hatásai nevelésünk helyes irányai ellen befolyásolják az ifjúságot. A társadalmi környezet negatívumai felerősödtek. A család, mint a nevelés megalapozója, sok tekintetben elvesztette saját elfogadottságát. Már nem tölti be azt a szerepét, amit hazánk hosszú történelmi múltjában mindig is betöltött. Az erkölcsi válságban lévő társadalom korában az iskolának sok esetben át kell vállalnia a szülőktől a gyermek nevelését. Ebben a bennünket körülölelő világban szeretettel, sok-sok megértéssel kell ifjúságunkat nemzetben gondolkodó, igényes, boldog életre nevelnünk. Elengedhetetlen a nemzeti érzés erősítése, hogy fiataljaink egynek érezzék magukat a magyar múlttal, nemzetünk minden dicsőségével és szenvedésével. Országunk jeles történelmi személyiségei legyenek számukra ideálok, akiket ismernek és megbecsülnek, hiszen a magyarság szívébe vésődött eszmék az ő alakjukban öltenek testet számukra. Szilárd, alkotó nemzetet kell formálniuk, mert a széthúzás, az összefogás hiánya veszélyezteti a magyarság jövőjét.

Az egyházak, melyek alapintézményei voltak a nevelésnek, az eltelt évtizedekben elvesztették gyülekezeti tagságuk nagy részét. Igazán felkészületlenül érte őket az a lehetőség, hogy újra iskoláik vannak. Hosszú idő szükséges ahhoz, hogy történelmi egyházaink újra elfoglalják az őket megillető helyet hazánk nevelésében. A folyamat megindult, és fejlődése egyre érezhetőbb. Az egyházi iskolák szigetként működnek. A vízparttal körben érintkező szárazföldet a szennyeződések egyre nagyobb áradata éri el, a parti sávból pedig a szél egyre beljebb hordja azokat. A szellemi és lelki környezetvédelem csak úgy lehet eredményes, ha nevelésünk felmutatja a pusztítás következményei mellett az értékes életet. Bízunk abban, hogy a megértést találó és belsővé váló élmények hatása a jövő nemzedékét lélekben és cselekedetekben az élhető élet felé irányítja. Ezért kell a keresztyén iskolának diákjai növekvő életéhez megértéssel párosuló segítséget biztosítani.

Tanulóinkat az életre, a mindennapokban való eligazodásra is fel kell készítenünk. Az olyan nélkülözhetetlen személyiségjegyeket, mint az önállóság, a magabiztos fellépés és a kommunikációs készség, vitakultúra az iskolai környezetben kell megszerezniük és gyakorolniuk. Többek között ide sorolhatjuk a konfliktuskezelő technikákkal, a közlekedési kultúrával, a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket és ezek alkalmazásának gyakorlását is. E témakörökről az osztályfőnöki és a tantárgyi órákon kívül a tanulmányi kirándulások és az iskolán kívüli rendezvények során adunk felkészítést tanulóinknak.

2.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztés olyan változatos formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási tevékenységek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket

bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés cselekvő tevékenység.

Az iskolai egészségfejlesztés hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. A teljes tantestület a szülők bevonásával, minden tanulóval, szakmai ellenőrzés mellett és megfelelő finanszírozással:

- mindent megtesz az egészséges táplálkozás megvalósításáért (lehetőleg a helyi termelés bekapcsolásával);
- biztosítja tanulóinak a mindennapi testnevelés/testedzés (ennek részeként tartásjavító torna és tánc indítása) lehetőségét;
- elősegíti a tanulók érett ifjúvá válását a művészetek személyiségfejlesztő hatásának alkalmazásával (ének, tánc, rajz, népi játékok stb.);
- egyéb területek témáit bekapcsolva: a környezeti, a médiatudatos, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelés területeit magában foglaló egészségfejlesztési foglalkozásokat szervez.

Az egészségfejlesztés fő irányai, területei és módszerei

1. A testi (szomatikus) egészségfejlesztés:

- a testkultúra mozgásanyaga (testgyakorlatok, testnevelés, sport, rekreáció);
- a higiéniai körülmények preventív hatása;
- rendszeres életvitel, egészséges táplálkozás, több mozgás;
- a napi rend strukturálása.

2. Lelki (pszichikai) egészségfejlesztés:

- testi és lelki egészség összefüggése (test-lélek dualizmus, egészségpszichológia, mentális higiénia);
- egészségértelmezés;
- az egészség dimenzió: fizikai, mentális érzelmi személyiséggel kapcsolatos, társadalmi;
- személyiség struktúra és lelki egészség (kognitív, affektív, szenzoros és motoros);
- személyiségtípusok, testi és lelki egyensúly;
- család, társas kapcsolatok, környezeti hatások.

3. Erkölcsi egészségfejlesztés értékmegvalósítás, érték hierarchia:

- erkölcs és jellem meghatározása;
- a sport és testnevelés jellemformáló hatása;
- a keresztyén erkölcs egészségfejlesztő irányai:
 - közösségi célok
 - emberi kapcsolatok
 - egyéni értékek
 - munkaszeretet

Az egészségfejlesztés rendszeres végzése minden tanulóval és a teljes tantestület együttműködésében, valamint a szülők és az iskola környezetében működő civil szervezetek bevonásával azt biztosítja, hogy a teljes körű egészségfejlesztés az iskolai képzés során megvalósuljon.

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embert arra, hogy saját egészségét felügyelje és megőrizze. Az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul:

- az egészséges táplálkozás,
- a szabadidő aktív eltöltése,

- a mindennapos testmozgás,
- a személyi higiéné,
- a lelki egyensúly megteremtése,
- a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása,
- a családtervezési módszerek,
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülése,
- a járványügyi és étel-miszer biztonság megvalósítása.

Tanórai foglalkozások

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet fordítunk.

Osztályfőnöki órák

Téma	Évfolyam						Óraszám
	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Személyi higiénia	2	2	1	1	1	1	8
Bőr	1	1	1	1	1	1	6
Fogak	1	1	1	0	0	0	3
Táplálkozás (biológia)	2	2	1	1	0	0	6
Test és lélek	1	1	1	2	3	3	11
Akut betegségek	0	0	1	1	1	1	4
Krónikus betegségek	1	1	1	1	1	1	6
Nemi élet	1	1	1	1	1	2	7
Balesetek	0	0	1	2	2	1	6
Orvosnál	1	1	1	0	0	0	3
Összesen:	10	10	10	10	10	10	

Az egészséges táplálkozás programja

TANTÁRGY	TÉMAKÖR	TÉMA	ISMERET, TEVÉKENYSÉG
Biológia	Ősz a kertben	Gyümölcsök, zöldségek	A gyümölcsök és a zöldségek fontos szerepe táplálkozásunkban.
Biológia	Állatok a házban és a ház körül	A háziállatok megismertetése	A tej, a tejtermékek és a hús helyes aránya a táplálkozásban.
Földrajz	Hazánk tájai	Az egyes tájak termesztett növényei és állatai	Az egészséges táplálkozás feltételei adottak.
Biológia	Testi és lelki egészségünk	Bőrápolás, mozgás, táplálkozás, érzékszervek, szenvedélybetegségek	A táplálkozás életszükséglet. Az egészséges táplálkozás alapkérdései: Mit? Mennyit? Mikor? Hogyan?
Biológia, Földrajz	A forró és a mérsékelt éghajlati övezet élővilága	A trópusi ültetvények, a mediterrán tájak, a szántóföldek növényei	Élvezeti cikkek, déli gyümölcsök, gabonafélék és olajos növények szerepe a táplálkozásban.
Biológia	A szervezet anyagforgalma	Táplálékok, tápanyagok, az ésszerű és helyes táplálkozás, a	Az előző években tanultak megerősítése, az elvégzett számításokkal, kísérletekkel az

		táplálkozással összefüggő számítások. Az emésztő szervrendszer betegségei, az alkohol, nikotin.	ismeretek tudatosabbá tétele.
--	--	--	-------------------------------

Egészségügyi szűrővizsgálatok

A védőnő és a gyermekorvos a komplex szűrővizsgálatokat végez az osztályokban. A korai szűrés megelőző tevékenységként feltárja az egészségi problémákat (pl. túlsúlyos személyek, magas vérnyomással élők, alkoholbetegek gyerekei stb.). A konkrét veszélyhez kapcsolódó életmód-változtató programokat javasolnak a szakemberek. Ezek elfogadását és követését elősegíti az a társas környezet, amelyben a programok zajlanak.

A másodlagos prevenció körébe tartozik az iskolás gyermekek életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatainak rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés kapcsolódik.

A prevenció módszerei szervezeti lehetőségei

Felvilágosítás:

- tanulóknak,
- szülőknek,
- kollégáknak.

Megelőzés:

- tanulóknak.

Segítségnyújtás:

- tanulóknak,
- szülőknek.

Kapcsolattartás:

- tanulókkal,
- szülőkkel,
- kollégákkal
- és egyéb segítőkkel.

Módszerek, eszközök a drogprevencióban

Helyzetfelmérés a diákok körében alkalmanként, kérdőíves módszerrel, ezek értékelése, feladatok meghatározása. A megelőzést az alábbi módszerekkel, eszközökkel valósítjuk meg:

- Osztályfőnöki, biológiaórák, tanórán kívüli rendezvények, vetélkedők, plakátkészítés, sportversenyek.
- Külső drogprevenciós szakemberek előadásai.
- Drog-team kialakítása: pedagógusok, ifjúságvédelmi felelős, DÖK segítő tanár, kortárs segítők.
- Tematikus előadás nevelési értekezlet keretében.
- Alternatív szülői értekezletek.
- Filmvetítések, ismeretterjesztő filmek: a látottak feldolgozása.
- A szabadidős tevékenységek drogprevenciós lehetőségei: színház, koncert, kirándulás, közösségi rendezvények.

Előadások és tanácsadás

- Táplálkozás
- Légúti megbetegedés és az ellenük való védekezés

- Családalapítás, családtervezés
- Az egészséges személyiségfejlődés elősegítése
- A mindennapi testmozgás jelentősége
- A dohányzás, alkoholfogyasztás és kábítószer használatának megelőzése
- A sajátos nevelést igénylő tanulók integrációja
- Az iskolán belüli bántalmazás megelőzésére
- Szexuális nevelés
- Baleset-megelőzés
- Elsősegélynyújtás
- A közlekedés szabályai

Az érzelmi intelligencia szerepe az egészségfejlesztésben

Az ismeretbővítő módszer mellett az érzelmi nevelést tekintjük az egyik megfelelő eszköznek. Lényege abban a felismerésben rejlik, hogy az egészségkárosító magatartásformák háttérben a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseinkben a társas érzelmi készségek fejlesztését tűztük ki célul. Az érzelmi nevelés jegyében születő és működő egészségfejlesztési programok az egészségfejlesztésben, mentálhigiénében képzett pedagógusokkal és külső szakértők bevonásával történnek. Ilyenek például a serdülőkori készségfejlesztő vagy önismereti csoportfoglalkozások. Az önismeret fejlődésétől reméljük, hogy a diákok egészségesebben fognak élni, ellenállnak a dohányzásnak vagy a droghasználatnak. Az ilyen csoportos foglalkozások célja, hogy a résztvevőket ne csak arra készítse fel, hogy nemet tudjanak mondani a káros szenvedélyekre, hanem arra is, hogy például igent tudjanak mondani az egészségre, és megvédje őket a divatos, de veszélyes, külsőségekben megnyilvánuló kóros fogyókúráktól, az eltúlzott és ezért veszélyes testépítéstől.

Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Egészségfejlesztésünkben a kortársak befolyásának szerepét hangsúlyozottan vesszük figyelembe. Jól tudjuk, hogy a korai életszakaszokban jelentkező, aggodalomra okot adó, egészséget veszélyeztető magatartásformák az esetek jelentékeny százalékában a kortárs csoport nyomására, hatására jelennek meg. Az első cigaretta elszívása, az első részegség (az első pohár alkoholt a legtöbb magyar gyermek otthon issza meg, szülei társaságában!), az első illegális droghasználat: mindegyik a társas tevékenység részeként történik meg, gyakran az „ifjúsági kultúra” vagy inkább szubkultúra szerves elemeként. A serdülőkorú fiatalok számára a felnőttél (szülőnél, tanárnál) lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is bír. Kortárssegítők közvetítésével igyekszünk az egészségfejlesztés üzenetét a fiatalokhoz eljuttatni, akik arra próbálják megtanítani őket, hogy képessé váljanak nemet mondani. Kiváltképpen az ún. kényes témák területén sikeresek ezek a programok, ilyenek pl. a szexuális kultúra fejlesztése, az AIDS prevenció, a dohányzás-, az alkoholfogyasztás-, a kábítószer használat megelőzése, stb. A képzett kortársak segíthetnek barátaiknak vagy osztálytársaiknak, de modell-szereplőként is képviselhetik pl. a dohányzást ellenző kortárs norma kialakítását, illetve fennmaradását is. Hatásukat direkt és indirekt módon egyaránt kifejthetik.

Továbbképzések

Egészségfejlesztő team létrehozása a tantestület részvételével, melynek tagjai:

- az intézményvezető vagy megbízottja,
- az iskola drogügyi koordinátora,
- az iskolaorvos, védőnő,
- a testnevelő,
- a gyógypedagógus,
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus,

- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős.

Célszerű továbbá bevonni az iskola pedagógiai munkájában kiemelten fontos személyeket (pl.: osztályfőnöki munkaközösség képviselőjét), illetve az iskola külső kapcsolatainak gondozásával megbízott személyt, ha lehetőség van rá, az iskolával kapcsolatban álló külső szakértőt: gyermek- és ifjúságvédelmi szakembert, szociális munkást. Mivel a pedagógusok többsége az alapképzése és eddigi továbbképzései során nem kapott az egészségfejlesztéssel kapcsolatosan kielégítő ismereteket, módszertani ötleteket – esetleg maga a team vezetője sem – ezért fontos szerepe van a felkészülésnek, a felkészítésnek, a képzésnek, az egészségfejlesztésben jártas külső szakemberekkel folytatott konzultációnak. A jó szándék, a lelkesedés nem elegendő, hiszen alapos és szakmailag korrekt ismeretek nélkül a pedagógus esetleg károkat is okozhat.

Segítő kapcsolatok

A segítő kapcsolatok intézményen belüli lehetőségét az iskola vezetése, az iskolaorvos, a védőnő, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a drogügyi koordinátor, valamint az osztályfőnökök, a szaktanárok és nem utolsósorban a diákok együttműködése jelenti. A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztési munka kiszélesítésére, valamint a különböző szakemberek, szakértők bevonására.

Szülők (család)

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Iskolaorvos, háziorvos, védőnő

Az iskola-egészségügyi feladatokat az orvos és a védőnő közösen látja el.

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak.
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése.
- Közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve, felkérésre közreműködnek egészségügyi szakértői feladatokban.

Az iskolai egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:

- Az életmód és betegségek összefüggései.
- Az iskola tanulóinak egészségi állapota, ennek alapján az „iskolai diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok.
- A serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartásbeli, életmódbeli és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában.
- Környezet-egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás-egészségügyi kérdések.

A teljes iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményesebb lehet, ezért feladataink az alábbiak:

- a tanulási eredményesség javítása,
- az iskolai lemorzsolódás csökkentése,
- társadalmi kapcsolatok javítása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal,
- az önismeret és önbizalom megerősítése,
- az alkalmazkodóképesség, a stressz helyzetek kezelése, a problémamegoldó képesség fokozása,

- az érett, önállóan gondolkodó személyiség kialakítása,
- a társadalmi különbségek kezelése és az esélyegyenlőség elősegítése,
- a dohányzás, az alkohol- és kábítószer fogyasztás megelőzése,
- a nem fertőző és fertőző megbetegedések megelőzése,
- a bűnmegelőzés.

2.5. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

*„Egymás terhét hordozzátok:
és így töltsétek be a Krisztus törvényét.”
(Gal 6,2)*

A nevelést minden lényeges tekintetben a közösség határozza meg, a közösség életét pedig a hozzátartozó személyek nevelése befolyásolja. A nevelés sokfélesége felhasznál minden létezőt a közösség fejlesztése érdekében. Az eszmény a mozgatója mind az egyén mind a közösség fejlődésének, mely állandó tökéletesedést követel. A tényleges nevelő hatások a diákot a társas viszonyokban érik mindenütt az életben, így az iskolában is. (Karácsony S.) Az embernek minden lelki megnyilvánulása egy másik emberre irányul. *„A természetben is a többivel együtt nő fel az erdő fája, a rét füve és a tó hala.”* (Comenius) Példát és ösztönzést csak a közösségben szerezhet magának a tanuló.

Az iskola református szellemiségéből fakadó értékrendje, erkölcsé és normái elfogadásra méltók. A közösség minden tulajdonsága ezek együttes hatására alakul ki. Értékrendje, elvárása és kapcsolatai magán viselik az iskola hagyományainak, légkörének, a tanári karnak és az osztályfőnöknek a közvetítő hatásait. Egy közösség mindig más, mint a csoportot alkotó egyének összessége. Itt találkoznak a diákok élményeken keresztül az iskola programjaival. Az osztály, illetve az iskola közössége a legfőbb formálója a tizenévesek személyiségének. A csoport, az osztály, illetve az iskolai közösséggé alakulásának feltételei, állomásai:

- az eltérő szociális környezeti hatások kezelése, a személyes kontaktus kialakítása diákkal és szülővel;
- sokszínű programokkal élmények nyújtása;
- az összetartozás megélése – a „mi” érzés – a csoporttá válás első szakasza;
- jellegzetes arculat megjelenése, az osztályterem hangulatának egyedisége;
- közös értékrend kialakítása, a tudás, a teljesítmény elismerése;
- a tisztelet, a szeretet, a bizalom és a segítség az eltérő egyéni magatartásokkal szemben a közösségtudat megalapozója;
- a csoporttagok közötti kapcsolatok száma, mélysége;
- az osztálybeli szerepek állandósága, a változtatás lehetősége;
- a vezetők és az irányítottak viszonya a közös munkában, az ellentétek és versengések kezelése;
- a nyitott és zárt kapcsolat arányának alakulása;
- a félelemmentes megnyilatkozások lehetősége, a tapintatos bírálat és a nem elhamarkodott véleményalkotás gyakorlása;
- együttműködés a csoportban, az iskolai közösségekkel és a környezettel;
- a kompromisszumkészség és a konfliktusmegoldó képesség kialakítása;
- az érdeklődés, a nyitottság, az igényesség vagy a kényszer, mint motiváló erő;
- a szabályok, követelmények elfogadtatása, a belső indíttatású követelmények kialakítása;
- az életigenlő és távlatban való gondolkodás kialakítása.

2.5.1. Közösségfejlesztés területéhez kapcsolódó feladatok

A közösség demokratikus működtetésében való aktív együttműködés elsajátítása. Ennek érdekében fejleszteni kell tanulóinkban

- a társadalmi problémák iránti érdeklődést,
- a közösségi viszonyok közötti eligazodást,
- az érdekütközések kezelését, mások érdekeinek megbecsülését, a kompromisszum-kezelés fejlesztését,
- a településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismertetését,
- az agresszív, erőszakos viselkedéssel szembeni békítő fellépés alkalmazását.

2.6. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

„Ugyanazt akarjátok: ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjeteK”.
(Fil 2,2)

2.6.1. A szülő és a pedagógus kapcsolata

Az együttműködés alapja a felek közötti őszinte bizalom. A tanárok és az osztályfőnökök minden tanév elején ismertetik elvárásaikat. Elmondják, hogy mit és miért tesznek, így a szülők számára kiszámíthatóak az iskolai események.

A családokkal való együttműködés és közösségvállalás természetes igényünk, amit minden lehetséges alkalommal és fórumon ki is nyilvánítunk, hiszen tisztában vagyunk azzal, hogy csak az azonos irányba ható erőfeszítésektől várhatunk eredményt, és bármiféle kettősség reménytelenül akadályozza törekvéseinket. Meg kell értenie mindkét félnek, hogy közös értékállalásról és értékkövetésről van szó, egymást erősítő törekvésről, egymás eredményeire építésről.

Az együttműködés fejlesztésének alapvető feltétele, hogy a felek ismerjék a kitűzött és elérendő célokat, követelményeket, közösen alakítsák az együttműködés formáit. A szülő és a tanuló ismerje az iskola és a tanár gyakorlatát, a pedagógus pedig az iskolát választók véleményét. A gyermek nevelésének sikere közösen elfogadott és alkalmazott módszerek eredményeként születhet meg. Egymás munkájának tisztelete és elismerése nélkülözhetetlen velejárója a harmonikus együttműködésnek.

„Ha elveszítjük a szülőt, elveszítjük a gyereket.”

- Vegyük figyelembe a szülők álmait. Bizalmat kaptunk azzal, hogy gyermeküket hozzánk írták.
- Ki kell alakítani és bővíteni a partnerségen alapuló kapcsolatot. Ha a szülő nem érzi a partnerséget, elkezd védekezni, bizalmatlanná válik.
- Szükséges a folyamatos és időben történő tájékoztatás.
- A szülőket be kell vonni az iskolai feladatokba, programokba. Szívesen vesszük mindennemű támogatásukat.
- Fórumokat teremtünk számukra, önként végzett munkára ösztönözzük őket, amit gyermekük osztályának segítéséhez kérünk, ez lehet rendszeres vagy egyedi.
- Bemutathatják különleges képességeiket, sikereiket, felkészültségüket az iskola rendezvényein.

2.6.2. A diák és a pedagógus kapcsolata

Az iskolai diákönkormányzat (DÖK) biztosítja a tanulók számára a véleménynyilvánítás szervezett keretét. A DÖK legfőbb célja a felelősségteljes közéletiség kialakítása, a kötelezettségek és jogok összhangban történő gyakorlása az iskola szellemiségéhez méltó hangnemben. Feladatai: érdekvédelem, kapcsolattartás az iskolai élet szereplőivel, diákprogramok szervezése, kapcsolattartás más DÖK szervezetekkel.

2.6.3. A tanárképzéssel összefüggő feladatok

*„Mi őt hirdetjük, miközben minden embert teljes bölcsességgel intiünk és tanítunk,
hogy minden embert tökéletessé tegyünk a Krisztusban.”*
(Kol 1,28)

A Nagykőrösi Református Egyházközségek Presbitériuma a tulajdonában és fenntartásában lévő nagykőrösi Arany János Református Gimnázium és Diákotthon működésének keretében biztosítja az egyetem számára a gyakorlóintézményi feladatok ellátását. A középfokú intézmény négy, öt és hat évfolyamos képzésében a mindenkori tanulólétszámnak megfelelően 7-13. osztályban biztosítja a tanárképzésben résztvevő egyetemi hallgatók iskolai gyakorlatát. A gyakorlatot egy félévben legfeljebb 72 hallgató tudja teljesíteni.

Az iskolai gyakorlat ideje:

- Első szakasz: szeptember végétől november végéig
- Második szakasz: február elejétől április végéig

A gyakorlati képzés körébe tartozó tevékenységek:

- Szakmódszertani hospitálások,
- Bevezető tanítások (vezetőtanári tanítás),
- Pedagógiai, pszichológiai – gyermek megfigyelésre, a tanulási-tanítási folyamatra, a pedagógus feladatainak megfigyelésére irányuló – gyakorlatok,
- Óraelőkészítő és -értékelő szemináriumok,
- Vezetőtanár irányításával végzett bevezető jellegű tanítási (nevelési) gyakorlatok,
- Csoportos nevelési-oktatási és önálló tanítási gyakorlat

Egyéb szolgáltatások:

- A hallgatók felkészülésére, pihenésére és konzultációira megfelelő helyet és az iskolai gyakorlathoz szükséges felszereléseket, eszközöket biztosítunk.
- Az intézet könyvtára a hallgatók rendelkezésére áll.
- A tanárjelölteknek igény szerint diákotthoni elhelyezést biztosítunk.

2.6.4. Egyéb kapcsolatok

Iskolánknak a város valamennyi intézményével kialakított jó kapcsolatát továbbra is meg kell tartani, szükség szerint bővíteni kell. A tanulókat érő különböző nevelési hatások összehangolása érdekében az iskolánknak nyitottnak kell lennie. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységünk megvalósításához kapcsolatot tartunk a Humán Szolgáltató Központtal, Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájával, az állami gondoskodást végző otthonokkal.

Mint szakképző intézmény, nagyon fontos a gazdálkodó szervezetekkel, iparosokkal való kapcsolattartás. Az egyedi gyakorlati helyen foglalkoztatott tanulók esetében a képző helyekkel, az oktatással megbízott mesterekkel a kapcsolatot a gyakorlati oktatásvezető, – alkalmanként, szükség szerint látogatást, ellenőrzést tart – az iskola oktatója rendszeres kapcsolatot tart. Az tanuló osztályfőnöke a tanulmányi idő alatt (évente egy-két alkalommal) meglátogatja a gyakorlati helyen a tanulót, kapcsolatot tart a mesterekkel.

A Munkaügyi Központ helyi kirendeltségével együttműködve minden tanévben tájékoztatjuk végzős diákjainkat a munkalehetőségekről, szükség szerint az átképzésekről. A központtal közösen iskolánk is részt vállal a munkanélküliek átképzésében. Vállaljuk a tananyag összeállítását, az elméleti és a gyakorlati foglalkozások tárgyi, személyi feltételeinek biztosítását. Rendszeres, szinte napi kapcsolatunk van a vállalkozókkal, vállalkozásokkal, a Nagykőrös és Vidéke Ipartestülettel, az ipari-kereskedelmi és kézműves kamarával. Kapcsolattartásunkban fontos szerepet kap a

kölcsönös tájékoztatás. Nevelőtestületünk tudatosan törekszik a külső kapcsolatrendszerünk széles körű bővítésére, a partnerekkel való együttműködés fokozására.

2.7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

2.7.1. A pedagógus által ellátott feladatok

A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése-oktatása, a kerettantervre épülő helyi tantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Az előbbiekkal összefüggésben feladata, hogy

- elősegítse a tanuló személyiségének fejlődését, tehetségének kibontakoztatását, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét;
- a különleges bánásmódot igénylő tanulókkal egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, segítse elő a tanuló felzárkózását;
- előmozdítsa a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására;
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a tanulókat;
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről;
- a tanuló testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő bevonásával;
- a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon;
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten a tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét;
- a kerettantervre épülő helyi tantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját;
- részt vegyen érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolításában;
- közreműködjön a tanulmányi versenyek összeállításában, lebonyolításában és azok értékelésében;
- elősegítse a tehetséggondozást és a tanulók fejlesztését;
- felügyeletet lásson el a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken;
- iskolai kulturális, sport- vagy egyéb programokat szervezzen;
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos teendőit együttműködve ellássa;
- a tanulók felügyeletét az óráközi szünetekben és egyéb programokon végezze;
- tanulmányi kirándulásokon, az iskolai ünnepeken és rendezvényeken részt vegyen, alkalmanként megszervezze azokat;
- a tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű feladatokat teljesítse;
- részt vállaljon az intézmény belső szakmai ellenőrzésében;
- közreműködjön az iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában;
- a szertárrendezésben, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartásában részt vegyen;
- az osztálytermek rendjére és az ott elhelyezett eszközökre ügyeljen;
- a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát;
- tanítványai pályaaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa;

- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse;
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület, a munkaközösség értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken;
- megőrizze a hivatali titkot;
- hivatásához méltó keresztyén magatartást tanúsítson;
- a tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

2.7.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályközösségek vezetője az osztályfőnök, akit az igazgató bíz meg minden tanév áprilisában. A megbízás a képzésnek megfelelően 4, 5 vagy 6 tanévre szól. Az intézmény keresztyén szellemi arculatának formálása érdekében – a tantestület személyi feltételeit figyelembe véve – olyan pedagógus lehet osztályfőnök, aki református vagy a négy történelmi egyház valamelyikének a tagja, s felekezetihez való tartozásával, hite gyakorlásával pozitív példát mutat a diákoknak, szakmai szempontból pedig munkáját magas színvonalon műveli.

Az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai:

- Az iskola Pedagógiai Programja szellemében neveli osztályának tanulóit, figyelembe véve diákjai személyiségfejlődését.
- Együttműködik az osztály diákvezetőségével, segíti az osztályközösség kialakulását.
- Figyelemmel kíséri az osztály fegyelmi helyzetét és tanulmányi előmenetelét, órát látogat az osztályában.
- Rendszeresen konzultációt tart az osztályban tanító tanárokkal.
- Segíti tanulói előmenetelét.
- Minősíti a tanulók magatartását és szorgalmát a Pedagógiai Programban rögzített elvek szerint, és javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Együttműködik a szülőkkel, tájékoztatást ad, félévente szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli és adminisztratív teendőket (E-napló vezetése, statisztikai adatszolgáltatás, bizonyítvány és törzslap írása, hiányzások adminisztrációja, továbbtanulási adminisztráció, egyéb adatszolgáltatás).
- Figyelmet fordít osztályában az ifjúságvédelmi feladatokra, nyomon követi az osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Tanítványait rendszeresen tájékoztatja az iskolai feladatokról, azok megoldására mozgósít.
- Képviseli a tanulói által felvetett ügyeket az iskola előtt.
- Családlátogatással igyekszik megismerni a tanulói otthoni körülményeit.
- Javaslatot tesz tanítványai jutalmazására, elmarasztalására, ill. segélyezésére.
- Végrehajtja a közösséget érintő igazgatói utasításokat.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti az iskolai feladatok megoldását.
- Távollétében – az osztály javaslata alapján felkérésre – a nevelőtestület egy, a csoportot tanító tagja helyettesíti.
- Készen áll arra, hogy a diákok megbeszélhessék vele azokat a személyes problémákat, amelyeket sem a szüleikkel, sem a többi tanárral nem tudnak megbeszélni.
- Feladatai nem érnek véget az osztályfőnöki órával és az adminisztráció elvégzésével.
- Szembenéz a felmerülő konfliktusokkal és igyekszik azokat megnyugtatóan kezelni.
- Különleges pedagógiai felelőssége van.
- Megismerteti a diákokat a kötelességeikkel és a jogaikkal, igyekszik biztosítani azok érvényesülését.
- A tanulói számára ő jelenti a stabilitást és a biztonságot az iskolában.
- Tájékozottsága eligazodást jelent tanítványai számára a jelenben.
- Közvetít a szülők és az iskola közötti konfliktusokban.

- Közvetít a tanulók és a tanárok, valamint a diákok egymás közötti konfliktusaiban.
- Törődik a tanulók iskolán kívüli magatartásával is.
- Szükség szerint közvetít a tanuló és a család közötti konfliktusokban.

2.8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

*„Tejjel tápláltalak titeket, nem kemény eledellel,
mert még nem bírtátok volna el.”
(1 Kor 3,2)*

2.8.1. A nevelő-oktató munka alapelvei, eszközei, eljárásai

A keresztyén pedagógia nem rekeszti ki a tanulási, testi, érzékszervi, érzelmi hátrányokkal együtt élő neveltjeit, tanítványait. Nyitottságában képes együtt kezelni a többi tanulóval a kiemelt figyelmet igénylő tanulókat. Azokat a tanulókat, akiknek a tanulási sajátosságai olyan mértékben térnek el az átlagtól, hogy többlet pedagógiai ellátást igényelnek, a szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve a nevelési tanácsadó szakvéleménye alapján szakemberekkel együttműködve neveljük és oktatjuk.

A gimnáziumban és szakközépiskolában osztályonként 2-3 kiemelt figyelmet igénylő tanuló helyezhető el, akik tanulási képességei megfelelőek a tananyag elsajátításához, de ehhez többlet és egyénre szabott pedagógiai munkát, valamint megfelelő környezetet igényelnek.

Kiemelt figyelmet igénylő tanuló

- különleges bánásmódot igénylő,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

Különleges bánásmódot igénylő tanuló

- sajátos nevelési igényű (SNI),
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM),
- kiemelten tehetséges tanuló.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

Befogadó pedagógiai és integrációs tevékenység

- Felelős, adatgyűjtő és továbbító: gyógypedagógus
- Forma: egyéni fejlesztési terv, megjegyzésekkel
- Értékelés: egyéni fejlesztési terv, egyéni értékelési lap, félévi és év végi gyógypedagógusi jelentés

2.8.2. A beilleszkedést segítő tevékenységek

Az új növendékek az iskolát első alkalommal az intézet által szervezett nyílt napokon ismerhetik meg. Biztosítjuk számukra, hogy látogatást tegyenek a tanítási órákon, megtekintsék az iskola és a diákotthon épületét, termeit. Tájékoztatjuk az érdeklődőket református középiskolánk életéről.

A jelentkezési lap melléklete a szakvélemény, amelyről az intézmény gyógypedagógusa tájékoztatja az igazgatót. A felvétel előtt, a szülővel és diákkal folytatott személyes beszélgetés során kerül sor első alkalommal arra, hogy a szülő részleteiben is tájékoztassa az intézmény képviselőjét gyermeke állapotáról, a későbbi tanulmányok alatt várható eseményekről és azok

kezeléséről, valamint közölje a különleges bánásmód okát és javaslatot tegyen annak kezelésére. A beszélgetésen jelenlévő gyógypedagógus kérdéseire válaszol.

A beiratkozáskor a szülők találkoznak az osztályfőnökkel és a diákotthoni nevelőtanárral, akikkel megbeszélhetik személyesen is a szükséges tudnivalókat. A tanév megkezdése előtt gólyanapo(ka)t tartunk. Az új növendékek ekkor megismerik a diákotthon és az iskola rendjét, szokásait. A diákönkormányzat tagjaival és az intézmény tanáraival, nevelőivel hosszabb időt töltenek el. A külső helyszínen megismerkednek egymással az osztályközösség tagjai, együttműködve feladatokat oldanak meg, szervező munkákat végeznek. Az iskolában az évnyitó napján, valamint a tanévet kezdő csendesnap alkalmával az osztályfőnök mutatja be az intézetet az új növendékeknek és szüleiknek. Ismerteti a házirendet, a tanév programját és a tanulók előtt álló feladatokat.

A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A gyógypedagógus:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (tanuló elhelyezése az osztályteremben, megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatáshoz szükséges eszközök alkalmazása);
- figyelemmel kíséri a tanuló haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többi pedagógussal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozáson – egyéni fejlesztési terv alapján támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, ép funkcióira;
- segíti a pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- elősegíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Szükség szerint – a gyermek részképeség zavara miatt – a szaktanárral együttműködve segíti a tanuló továbbhaladását (pl: dyscalculia esetén a matematikatanárral, dysgraphia esetén a magyartanárral). A gyógypedagógus, a tanulók egyéni fejlesztését külön a rehabilitációs órakeretben egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztési foglalkozások keretében végzi. Feladata felkészíteni az osztályközösséget a sajátos nevelési igényű gyermekkel való együtt tanulásra, az elfogadható viselkedési formák kialakítására. Tájékoztatja az osztályközösséghez tartozó érintett szülőket.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A gyógypedagógus:

- segíti az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesítő tanulót az iskolai feladatainak a teljesítésében,
- a társas kapcsolati problémáinak kezelésében,
- a tanulásának eredményes teljesítésében,
- a magatartásában meglévő hiányosságok csökkentésében,
- a közösségbe való beilleszkedésében fellépő sajátos helyzetek kezelésében.

A kiemelten tehetséges tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

- a tehetség felismerése,
- a tehetséggondozás folyamatos biztosítása,
- a tehetség kibontakoztatásához az alkotóképesség növeléséhez szükséges szakköri, önképzőköri foglalkozások szervezése,

- a továbbtanulást elősegítő előkészítő, felkészítő és egyéb differenciált foglalkozások felajánlása, ismeretbővítő előadások rendezése,
- a személyi és tárgyi feltételek megteremtése,
- a folyamatos motivációs környezet biztosítása.

Pedagógiai eszközök és eljárások

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli foglalkozásokat, valamint az egyéni fejlesztési és korrekciós alkalmakat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

A SNI tanulók taneszköz kiegészítői, a testi, és/vagy érzékszervi hátrányaikat kiegészítő eszközök alkalmazásai egyéni igényeikhez, szükségleteikhez illeszkednek, attól függően, hogy mely és milyen minőségű hátrányt egészítenek ki a mozgás, a látás, illetve a hallás területén. A szükséges kiegészítő eszköztár jegyzéke a mindenkori hatályos rendeletben.

A személyes eszközigenyt a szakértői bizottság és az integrációt segítő intézmény véleménye alapján, a szülőkkel együttműködve a gyógypedagógus javasolja, minden tanév végén az iskolába újonnan felvett tanulókra vonatkozóan. A gyógypedagógus a szakértői véleményben szereplő kontrollvizsgálatok alkalmával kikéri a szakértői bizottság véleményét a már integrált tanulók eszközeinek esetleges változtatásáról. Az OEP által finanszírozott egyéni eszközöket a család a fogyatékoság típusára szakosodott TKVSZRB segítségével kérve szerzi be. Amennyiben az eszköz az iskola tulajdonát képezi, később további tanulók számára is felhasználható.

Az iskola törekszik arra, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók alkotó tevékenységek, véleménycserék, beszélgetések formájában vegyenek részt a kortárs tevékenységi folyamatokban:

- egyéni motivációs bázisuk megismerésére építve igyekszünk sikerélményhez juttatni őket,
- felzárkóztató, pótló foglalkoztatások szervezésével szükség esetén tanulás-módszertani, tanulástechnikai segítség nyújtásával biztosítjuk az előrehaladásban elmaradtak felzárkózását,
- speciális órákon, programokon fejlesztjük önértékelési, önismereti képességeiket,
- tájékoztatást tartunk a nevelési problémákról, a devianciák veszélyeiről az érintetteknek.

A sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozása

A sajátos nevelési igényű tanulóknál is figyelembe vesszük a tehetséggondozás lehetőségét, mert egyes területeken ők is képesek többlettudás felmutatására.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociális hátrányok felismerését követően:

- nem megfelelő környezetből történő iskolába kerülés;
- anyagi hátrányok kezelése, a nehézségek csökkentése.

Az anyagi hátrányok enyhítését szolgáló lehetőségeink

- A többgyermekes családok (önkormányzatok által biztosított) étkezési hozzájárulásának igénylése, támogató állásfoglalás kiadása.
- Közös programokon való részvételhez, azok költségeinek csökkentéséhez iskolánk diákjóléti alapjából támogatást biztosítunk.
- Támogatás kérhető az alapítványoktól.
- Önkormányzatok polgármesteri hivatalaitól kérhető segélyek, támogatások megszerzésében támogató együttműködésünkkel (elsősorban az osztályfőnökök, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős) segítjük a rászoruló tanulóinkat.
- Az ifjúságvédelmi felelős figyelemmel kíséri a diákjóléti pályázatokat, a lehetőségekre felhívja a tanulók figyelmét, segít a pályázatok elkészítésében.

2.8.3. A tanulószoba használata SNI tanulók részére

E pedagógiai munka során a diákokthoz pedagógiai programjában meghatározottak az irányadók. Az intézmény szolgáltatásai közül a tanulószobát és a tanulószobai felkészüléshez kapcsolódó felzárkóztató és tehetséggondozó szolgáltatásokat ingyenesen igénybe vehetik a SNI tanulók és a tanulási és viselkedési zavarral diagnosztizált tanulók is.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos speciális feladatok

- Feladatunk a tervszerű nevelő és oktató munka során a tanulók alapkészségeit fejleszteni és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető műveltséget nyújtani.
- Az iskola olyan – az emberre, társadalomra, művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára és a szakmára vonatkozó – ismereteket közöl, amelyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben, szakmájuk gyakorlásában.
- El kell érni, hogy a tanulók között a szorgalom, a tudás és a munka nyerjen nagyobb becsületet.
- Törekedni kell a humánusra, az egyén iránti tiszteletre.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- Az emberi, a gyermeki természetet figyelembe véve elvárható, hogy a tanulók a mindennapi együttélésben a társadalom által elfogadott értékeknek, normáknak megfelelő magatartási szokásokat sajátítsanak el.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A magatartási normák, minták megismerése nyomán jussanak el a szabálytudatig, az elfogadásig, a szabályazonosulásig.
- Ismerjék fel és tudják értelmezni, hogy vannak egyéni és közösségi érdekek, érdekütköztetések és léteznek kompromisszumos megoldások. Ítélik el a testi erővel, a tekintéllyel való visszaélést.
- Kapjanak és adjanak támogatást, szeretetet.
- Tevékenységeik, cselekedeteik során mutakozzon meg az együttműködés, az önzetlen segítség.
- Iskolánk kapcsolatait kiterjesztjük a SNI tanulók közösségfejlesztési érdekeinek megfelelően.

2.8.4. A gyermek- és ifjúságvédelem feladatai

*„Vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal,
hanem törekedjetez mindenkor a jóra.”
(1 Thessz 5,15)*

Az iskolákba egyre több hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermek kerül. Tény, hogy korunkban a család a gyermekek hátrányára változik. Egyre szomorúbban tapasztaljuk, hogy társadalmunkban a család nem tudja betölteni klasszikus, értéket jelentő szerepét.

Az iskolai gyermekvédelem átfogó és megelőző tevékenységi rendszer, amelyet a gyermeki szükségletek (szeretet, biztonság, esélyegyenlőség, egészségvédelem) és jogok kiteljesítésére való folytonos törekvés jellemez. Ez a tevékenység nagyfokú érzékenységet, empátiát, tapintatot, szakértelmet igényel. Csak akkor lehet eredményes, ha a gyermekek mindenképp felett álló érdekének érvényesítését tartjuk elsődlegesnek, és ennek kapcsán szoros együttműködés alakul ki valamennyi résztvevő között, pl: polgármesteri hivatal, családsegítő és egyéb szakszolgálatok, gyámhatóság, osztályfőnök, osztályban tanító pedagógusok, gyógypedagógus, ifjúságvédelmi felelős, TEGYESZI munkatársak.

A gyermekek közti egyenlőtlenségek kialakulásának okai: a családok szétesése, az alacsony kereset, a munkanélküliség válás, a nagycsaládról való gondoskodás terhe, az érzelmi, erkölcsi

elhagyottság, a felmerülő egészségügyi problémák, tanulási nehézségek, magatartászavarok, veszélyeztetettség. Feladatunk az egyenlőtlenségek enyhítése.

Veszélyeztetett gyermek, tanuló: olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a hatóság védelembe vett, illetve, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapította.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője önkéntes nyilatkozata szerint legfeljebb az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be; valamint, akit tartós nevelésbe vettek.

A hatóság tájékoztatása alapján az iskola nyilvántartást vezet a gyermekekről.

A pedagógus, a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott a nevelési oktatási intézmény vezetője útján köteles az illetékes gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha megítélése szerint a gyermek, a kiskorú tanuló – más vagy saját magatartása miatt – súlyos veszélyhelyzetbe kerülhet, vagy került. Ebben a helyzetben az adattovábbításhoz az érintett, valamint az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges.

2.9. A tanulóknak az intézményi döntésekben való részvételi jogai gyakorlásának rendje

2.9.1. A tanulói érdekképviselő szervezet a diákönkormányzat

A református középiskola diákönkormányzata alulról építkező közösségi szervezet, amelynek véleményezési joga a tanulókat érintő valamennyi tevékenységre kiterjed. Egyik legfontosabb feladata – a nevelőtestület véleményének meghallgatásával – a diákok érdekeinek képviselése. Sikeres működésének alapja a vélemények, szándékok párbeszédre alapuló egyeztetése. A DÖK lehetőséget ad ahhoz, hogy a diákok megismerhessék kötelességeiket, jogaikat, lehetőségeiket, és magukat a megfelelő fórumon képviseljék.

- Az osztályok diákelnökei együttesen alkotják az iskola tanulóinak érdekképviselői szervét, az iskolai képviselőtestületet (IKT).
- A vezetőség (IDV) élén az iskolai diákelnök (IDE) áll.
- Működési szabályzatának jóváhagyását a segítő tanár közreműködésével kéri meg.
- Jogai gyakorlásáról az igazgató gondoskodik.
- Az igazgató a véleményeztetésre kerülő anyagok tervezeteinek előkészítésébe a diákelnökség tagjait bevonja, tőlük javaslatot kér.
- A DÖK véleményét a nevelőtestületi értekezleten a diákelnök és a segítő tanár képviseli.
- A nevelőtestület értekezletére a választott diákképviselő (IDE) a törvényi előírásoknak megfelelően meghívást kap.
- Az iskolai tanulók összességét érintő ügyekben – a segítő tanárok támogatásával – az igazgatóhoz, a szűkebb közösséget érintő ügyekben az illetékes osztályfőnökhöz vagy szaktanárhoz fordulhat a DÖK képviselője.
- Az évente kétszer összehívott DÖK közgyűlésen az iskola igazgatója beszámol a diákságot érintő felvetésekre és válaszol a felmerülő kérdésekre.
- A diákelnök a tanulókat közvetlenül érintő ügyekben – tanácskozási joggal – részt vesz a megfelelő üléseken.

2.9.2. Diákközgyűlés

A tanulók szervezett véleménynyilvánításának és tájékoztatásának fóruma a diákközgyűlés.

- Megtartásának idejét a tanév helyi rendje az éves munkatervben szabályozza.
- A diákközgyűlés napirendjét az igazgató és a diákelnök közösen állapítja meg.
- A napirend nyilvánosságra hozatala a DÖK faliújságon és a helyben szokásos módon történik.
- A diákközgyűlésre meghívást kapnak a nevelőtestület tagjai.
- Az iskola életével kapcsolatos kérdéseket a DÖK a segítő tanárok közreműködésével a közgyűlést megelőzően írásban is eljuttathatja az iskola igazgatójához.
- Az írásban, illetőleg a szóban feltett kérdésekre az intézmény vezetője, ill. a témában illetékes személy ad érdemi választ.
- A rendkívüli diákközgyűlés összehívását a DÖK vezetője a javasolt napirend megjelölésével a segítő tanár útján kezdeményezheti az igazgatónál. Az igazgató a kezdeményezéstől számított 15 napon belül intézkedik a rendkívüli diákközgyűlés összehívásáról, a napirend közzétételéről. Ha az igazgató a rendkívüli diákközgyűlés összehívását nem tartja szükségesnek, gondoskodik a kezdeményezést kiváltó kérdés más úton való megnyugtató rendezéséről.

2.10. Az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

„Ugyanazt akarjátok: ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjétek”.
(Fil 2,2)

2.10.1. A szülő és a pedagógus kapcsolata

A pedagógus úgy tekintse magát, mint a gyermek nevelésére irányuló és a családi törekvéseket kiegészítő tevékenység folytatóját, „a család meghosszabbított karját”.

Az iskola és a szülők közötti kapcsolattartás formái:

- Az intézményi Szülői Közösség részére az iskola igazgatója tanévenként legalább két alkalommal tájékoztatást ad az intézmény munkájáról (szeptember, február);
- Fogadóórák (az éves munkaterv szerint);
- Írásbeli tájékoztatók (ellenőrző könyv, bizonyítvány, levél);
- Közvetlen megbeszélés;
- Szülői értekezletek (év elején, félévkor, és az év vége előtt, valamint szükség esetén);
- Az osztályfőnökök kapcsolattartása az osztályok szülői közösségeivel;
- Családlátogatás.

Egyéb alkalmak:

- A Szülői Közösség működtetése, mely az osztályok 3 fős szülői elnökségének testülete;
- Közös kirándulás szervezése;
- Osztály- és iskolai programok (pl. az érettségi vizsga ünnepélyes zárása), egyéb tevékenységek.

2.10.2. A tanuló és a pedagógus kapcsolata

A diák az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilváníthat az őt érintő kérdésekről az iskola által biztosított keretek között és a megfelelő fórumokon.

Célunk, hogy a diák tanáraival, osztályfőnökével, nevelőtanáraival folyamatosan nyílt, bizalomra épülő kapcsolatban legyen.

Tanulmányokkal összefüggő kapcsolatok

- választható foglalkozások szakkörök, diákkörök munkájában,
- éremjegyeinek és osztályzatainak megismerésekor, a pedagógus a tanuló tudásának értékelésekor adott osztályzatokat (szóbeli felelet esetén azonnal) köteles ismertetni a tanulóval.

- a témazáró dolgozatok megírásának időpontjáról az osztályt egy héttel korábban tájékoztatni kell.
- munkájáról, tanulmányi előmeneteléről, az írásbeli dolgozatok javítási határidejéről a házirend rendelkezik
- az iskola, diákotthon működéséről, az ott nevelő és oktató pedagógusokkal.

2.10.3. Egyéb kapcsolatok

Az iskolát a külső kapcsolatokban az igazgató képviseli. Megbízás vagy felkérés alapján az iskolavezetés tagjai vagy a felkért tanár – feladatmegosztás szerint – helyettesíti.

Külső intézmények, szervezetek:

- a fenntartó és a felsőbb egyházi szervezet,
- a középfokú oktatással kapcsolatos állami intézmények (OM, OH, Pest Megyei Kormányhivatal stb.),
- Református Pedagógiai Intézet (RPI),
- Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálat (ERPSZ),
- testvérkapcsolat a Kárpát-medencei református középiskolákkal (Técső, Kézdivásárhely, Nagyszalonta),
- a református ifjúsági szervezetek (SDG, Csillagpont),
- a cserkész szervezet,
- a városi önkormányzat,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a városi humánszolgáltató, családsegítő szolgálat,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálat (TEGYESZI),
- a gyámhatóság (a gyermek tényleges tartózkodási helye szerinti illetékes),
- a pedagógiai szakszolgálatok: nevelési tanácsadó szolgálat, TKVSZRB-ok (Látássérültek Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Hallássérültek Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Mozgássérültek Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye)
- Nagykőrös Város Önkormányzat Rehabilitációs Szakkórháza – városi egészségügyi szolgálatok: védőnői hálózat, házi gyermekorvosi szolgálat, házi orvosi szolgálat,
- ÁNTSZ,
- az iskolát támogató alapítványok kuratóriuma,
- városi és egyéb szervezetek,
- a városi művelődési központ,
- a Délpesti Egyházmegye gyülekezetei (szupplikációk alkalmával)

Nevelőtestületünk tudatosan törekszik a külső kapcsolatrendszerünk széles körű bővítésére, a partnerekkel való együttműködés fokozására.

2.11. Tanulmányok alatti vizsgák

2.11.1. A középiskolai képzés alatti vizsgák

Vizsgaszabályzatunk célja azon tanulói vizsgák lebonyolítási rendjének szabályozása, melyeket a tanulmányok ideje alatt tesznek. A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon hozza nyilvánosságra.

- A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek
- félévi vagy év végi osztályzataikat évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni;
 - a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) kívánják a követelményeket teljesíteni.

2.11.2. Fajtái

- osztályozóvizsga
- javítóvizsga
- különbözeti vizsga
- pótló vizsga

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

2.11.2.1. Az osztályozóvizsga

A vizsga célja a tanuló tudásszintjéről való tájékozódás, a tanulmányi követelmények teljesítésének minősítése osztályzattal. A félévi és tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából, ha

- felmentést kapott – kérelmére – a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt;
- magántanulói jogviszonyban áll az intézménnyel, és az intézmény igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- a nevelőtestület engedélyezte az osztályozóvizsga letételét, mivel a szaktanár nem tudta a félévi vagy év végi osztályzatát megállapítani a következők miatt:
 - 250 óránál több igazolt és igazolatlan hiányzása van;
 - hiányzásának mennyisége egy tantárgyból meghaladja a tantárgy éves óraszámának 30%-át;
 - engedélyt kapott, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
 - előre hozott érettségi vizsgát kíván tenni – a rendeletben meghatározottaknak megfelelően – olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az intézmény helyi tanterve szerint magasabb évfolyamon fejeződik be. Erre a tanuló csak akkor kaphat engedélyt, ha az adott tantárgy követelményeit eddigi középiskolai tanulmányai során legalább jó vagy jeles átlaggal teljesítette;
 - vendégtanulóként az érettségi vizsga előtti követelmények teljesítéséhez.

2.11.2.2. Javítóvizsga

A javítóvizsga tanév végén utólagosan letehető vizsga azokból a tantárgyakból, amelyekből a tanuló tudását elégtelenre minősítették, vagy az osztályozóvizsgán a tudását részére felróható szabálytalanság vagy ok miatt nem tudták minősíteni.

A tanuló javítóvizsgát tehet, ha

- a tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozóvizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le.

2.11.2.3. Különbözeti vizsga

Az iskola helyi tantervének biztosítania kell az iskolaváltást, a tanuló átvételét – szükség esetén – különbözeti vizsgával vagy évfolyamismétléssel. A különbözeti vizsga célja annak megállapítása, hogy az iskolánkba átjelentkező tanuló rendelkezik-e a képzéseinkben előírt tanulmányok

folytatásához szükséges ismeretekkel. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása az adott évfolyam helyi tantervében foglaltak alapján történik.

A tanulóknak különbözeti vizsgát kell tennie, ha

- tanulócsoporthat kíván változtatni, és az igazgató a képzés miatt a változtatás feltételeként a különbözeti vizsga letételét szabja;
- intézményünkbe való átvételét kérelmezi (írásbeli vizsgát kell tennie a kötelező érettségi tárgyakból: magyar, történelem, idegen nyelv, matematika),
- külföldön folytatott tanulmányokat;
- valamelyik előírt tantárgyat eddig nem tanulta.

Az átvétel vagy képzésváltás legalább közepes eredmény elérésekor engedélyezhető. Ettől eltérni csak igazgatói engedéllyel lehet.

2.11.2.4. Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló az osztályozó, különbözeti vagy javítóvizsgáról igazoltan marad távol, pótló vizsgát tehet.

- lehetőleg ugyanabban a vizsgaidőszakban kell letenni,
- szükség szerint csak az elmaradt vizsga-részekből kell tenni.

2.11.3. Jelentkezés a vizsgára

Az osztályozóvizsga letétele a tanulóknak nem alanyi joga. A vizsgára való jelentkezés központi nyomtatványon történhet. Az osztályfőnökkel és az érintett szaktanárral való egyeztetés után a jelentkezési lapot az igazgatóhoz kell benyújtani, aki nyolc napon belül válaszol.

Javítóvizsga a tanuló alanyi joga, jelentkezni rá nem kell.

Különbözeti vizsgát az igazgató írhat elő.

2.11.4. A vizsga időpontja

A vizsgák bármely tanítási napon szervezhetők, de az osztályozó- és javítóvizsgák az éves munkatervben meghatározott időszakban tehetők.

- Osztályozóvizsga esetén az első, illetve második félév végét megelőző héten, előre hozott érettségihez legkésőbb az írásbeli vizsgák előtt két héttel,
- javítóvizsga esetén augusztus utolsó hetében,
- különbözeti vizsga esetén a tanuló érdekeit szem előtt tartva, az igazgató jelöli ki.

2.11.5. A vizsgabizottság

A vizsgabizottságot az igazgató által megbízott 3 tanár alkotja: a vizsgatárgyból végzettséggel rendelkező két szaktanár és az iskolavezetés egy tagja, aki a vizsga elnöke.

2.11.6. A vizsga iratai

Tágabb értelemben a vizsga iratai közé tartoznak mindazok a dokumentumok, amelyek a vizsga előkészítése, lebonyolítása során keletkeznek. Így:

- a jelentkezési lapok
- a vizsgabizottság tagjainak megbízása,
- igazolások a mentesítésekről,
- a törzslapok,
- az osztályozó ívek,
- a jegyzőkönyvek,
- az írásbeli, a szóbeli és gyakorlati vizsgarész feladatlapjai,

- a tanulók produktumai (a pizskozatok is).

A tanulmányok alatti vizsgák iratainak kezelésére az intézmény iratkezelési szabályzata vonatkozik. A tanulmányok alatti vizsgákkal összefüggő, jogszabályban előírt záradékokat a melléklet tartalmazza.

Abban az esetben, ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamára megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

2.11.7. Az írásbeli vizsga szabályai

Az írásbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat a 11/1994. MKM rendelet 9. sz. mellékletének 2. fejezete részletesen ismerteti. Tájékoztatásul, röviden csak a legfontosabb szabályokat vázoljuk.

- A vizsga kezdetekor a vizsgálónök megállapítja a jelenlévők azonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket.
- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár alakítja ki.
- Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számítógép használatát.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
- A vizsgázónak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.

A vizsgázóknak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatárgyanként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgy esetén 60 perc.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére az igazgató engedélye alapján:

- az írásbeli feladatok megválaszolására rendelkezésre álló időt legfeljebb 30 perccel meg kell növelni,
- lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb két írásbeli vizsgát tehet. A vizsgák között 15 perc pihenőidő áll a vizsgázó rendelkezésére.

A 11/1994. MKM rendelet 9. mellékletének 2. fejezete részletesen szabályozza

- az írásbeli vizsgán elkövetett szabálytalanságok kezelését és annak következményeit,
- a tanulónak fel nem róható okból a vizsgáról való késése ügyét,
- a tanulónak felróható okból a vizsgáról való késése ügyének a kezelését,
- a vizsgát engedély nélkül korábban abbahagyó tanuló ügyének kezelését.

2.11.8. A szóbeli vizsga szabályai

A szóbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat a végrehajtási rendelet 9. sz. mellékletének 3. fejezete ismerteti. A legfontosabb szabályok:

- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották. A vizsgateremben, egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatárgyanként tíz percnél több nem lehet.
- A felkészülésre vizsgatárgyanként legalább 20 perc időt kell biztosítani.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközöket.
- A tételben szereplő kérdések megválaszolásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatban a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt.
- A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésre álló idő letelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tételből teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzhat vele.
- Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére az igazgató engedélye alapján

- A húsz perc gondolkodási időt legfeljebb 10 perccel meg kell növelni.
- Engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.
- Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három szóbeli vizsgát tehet.

A 11/1994. MKM rendelet 9. mellékletének 3. fejezete részletesen szabályozza

- a szóbeli vizsgán elkövetett szabálytalanságok kezelését és annak következményeit,
- a tanulónak fel nem róható okból a vizsgáról való késése ügyének kezelését,
- a tanulónak felróható okból a vizsgáról való késése ügyének kezelését,
- a vizsgát engedély nélkül korábban abbahagyó tanuló ügyének kezelését.

2.11.9. A gyakorlati vizsga szabályai

Gyakorlati vizsgarészt tartalmaznak iskolánkban a következő vizsgatárgyak:

- testnevelés
- informatika
- ének-zene

A gyakorlati vizsga alkalmával követendő szabályokat a végrehajtási rendelet 9. sz. mellékletének 4. fejezete részletesen ismerteti. Röviden vázoljuk a legfontosabb szabályokat.

- A gyakorlati vizsgafeladatokat a vizsgabizottság elnöke javaslatára az igazgató hagyja jóvá.
- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetve folytatható.

- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál a helyben meghatározott idő áll rendelkezésre. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.
- A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztása tekintetében a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket.
- Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtásához rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni.

2.11.10. A vizsgatárgyak követelményei

Minden vizsgatárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának követelményeivel, melyeket az intézmény Pedagógiai Programja részletesen tartalmaz.

2.11.11. Az értékelés rendje

- Ha a vizsgatárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. A dolgozat javítása pontozásos rendszerben történik, az egyes részpontokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.
- Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma – az idegen nyelv kivételével – a teljes vizsgára kapható pontszám 60 %-ával egyezik meg. Idegen nyelv esetén az írásbeli pontszáma az összes pontszám 80 %-ával azonos.
- Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40 %-ával egyezik meg.

Az írásbeli és szóbeli vizsgarészek arányait a szaktárgyi munkaközösségek külön rend szerint dolgozzák ki.

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozható meg:

0-34 %	- elégtelen
35-49 %	- elégséges
50-64 %	- közepes
65-84 %	- jó
85-100 %	- jeles

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

2.12. Belső vizsgák

2.12.1. Szakaszvizsga

A szakaszvizsga célja, hogy a diákok a megszerzett ismereteiket rendszerezék, összegzését, szintetizálását gyakorolják. Fejlesszék írásbeli, szóbeli beszámolási képességeiket, felkészüljenek az eredményes érettségi vizsga letételére. Az érettségi vizsgához hasonló körülmények között adjanak számot arról, milyen mértékben sajátították el a helyi tantervben a továbbhaladás feltételeként meghatározott kompetenciákat.

A vizsgatárgyak

Magyar nyelv és irodalom
Történelem
Idegen nyelv (angol, német, olasz)
Matematika
Informatika
Közgazdaság

A vizsga részei

A vizsgák időpontja

A vizsgák leírása, követelményei

A vizsgák követelményeit, témaköreit és az értékelés módját a szakmai munkaközösségek állítják össze és októberben ismertetik a tanulókkal.

2.13. Érettségi vizsga

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet alapján közép- és emelt szintű vizsgát tehetnek tanulóink.

Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. OM rendelet értelmében az iskolának legkésőbb 60 nappal az érettségi vizsgák kezdete előtt kell nyilvánosságra hozniuk a vizsgaleírásnak megfelelő, a vizsgát érintő tartalmi és eljárásbeli tudnivalókat.

2.14. Egészségügyi és pályaalkalmassági helyi szabály

A szakközépiskola az adott szakképesítésre való felvételhez egészségügyi és pályaalkalmasságra vonatkozó szakvéleményt kérhet. A szakmai alkalmassági vizsga követelményeit az iskola igazgatója és a gyakorlati képzés szervezője együttesen állapítja meg.

2.15. A szóbeli felvételi vizsga követelményei

A 6 és 5 osztályos képzésekben a jelentkező tanulóknak angol nyelvből szóbeli felvételi vizsgát kell tenni. Az elért eredmény maximális teljesítmény esetén 25%-ban számít be a felvételi rangsor kialakításánál.

2.16. A tanulók felvételének és átvételének helyi szabályai

A felvételi vizsga célja felmérni az iskolánkba jelentkező tanulók tanulási képességét, készségeit és alapismereteit, melyek a középiskolai tanulmányok sikeres folytatásához nélkülözhetetlenek. Mivel iskolánk keresztyén nevelési értékrendet képvisel, így a felvételi célja egyben az is, hogy tájékoztatást kapjunk a tanuló és a család értékrendbeli elkötelezettségéről, intézményünk nevelési gyakorlatának elfogadásáról és támogatásáról, a tanuló intézményünkhöz várható kötődéséről, a keresztyén értékek és nevelési gyakorlat elfogadásáról.

A középfokú felvételi eljárás lebonyolításának ütemezése a mindenkor tanév rendjében szabályozott rendelet alapján történik.

2.16.1. A felvételi vizsgák képzésenkénti szabályai

6 osztályos képzés: gimnáziumi képzésben, az első idegen nyelv az angol (haladó és kezdő csoportban). Emelt óraszámú képzés matematikából vagy történelemből (11-12. évf.). Felvételi követelmények: A tanulóknak központi írásbeli felvételt kell írniuk magyar nyelvből és matematikából, valamint szóbeli felvételi vizsgát kell tenniük angol nyelvből. A felvehető létszám 32 fő.

5 osztályos (1+4) képzés: angol nyelvi előkészítő évvel induló gimnáziumi oktatás, a második idegen nyelv a német (1+4 év). Felvételi követelmények: A tanulóknak központi írásbeli felvételt kell írniuk magyar nyelvből és matematikából, valamint szóbeli felvételi vizsgát kell tenniük angol nyelvből. A felvehető létszám 32 fő.

4 osztályos képzés: általános kerettanterv szerinti gimnáziumi képzés. Az első idegen nyelv az angol vagy a német, a második a német, az angol vagy az olasz. Felvételi követelmények: A tanulóknak központi írásbeli felvételt kell írniuk magyar nyelvből és matematikából. A két utolsó évfolyamon emelt óraszámú képzés választható a létszámtól függően. A felvehető létszám 32 fő.

4 osztályos szakközépiskolai képzés: elméleti és gyakorlati informatika, ill. közgazdaság szakmacsoportos oktatás a jelentkezők számától függően. Felvételi követelmények: A tanulóknak központi írásbeli felvételt kell írniuk magyar nyelvből és matematikából. A felvehető létszám 32 fő.

Szóbeli elbeszélgetés: A felvételi beszélgetésen a jelentkező tanuló és a szülők együtt vesznek részt. Elsődleges célja a család megismerése, olyan tájékoztatói lehetőség teremtése, amelyben a felvételiző tanuló és családja szóban is tájékoztatást kap az intézmény elvárásairól. Előnyt jelent a felvételtkor a református gyülekezethez tartozás és a lelkesi ajánlás.

A tanuló sikeres felvételi vizsgája esetén a szülő és az intézmény igazgatója által aláírt megállapodás életbe lép, amelyben szerepelnek az egyházi iskola szabályai és követelményei, ill. a középiskola által nyújtott lehetőségek.

2.16.2. A vizsga értékelése

A 6 és 5 osztályos képzésekben: A tanulók hozott eredményei közül az utolsó két félév végén magyar nyelv és irodalomból, történelemből, matematikából és idegen nyelvből szerzett érdemjegyeik (25%); a magyar nyelvi és a matematika központi írásbeli felvételen elért eredményeik (25-25%); valamint az angol szóbeli felvételen szerzett pontjaik (25%) alapján kerülnek rangsorolásra. 100%-tól kerül felvételre a legjobb 32 tanuló.

A 4 évfolyamos gimnáziumi és szakközépiskolai képzésekben: A tanulók hozott eredményei közül az utolsó két félév végén magyar nyelv és irodalomból, történelemből, matematikából és idegen nyelvből szerzett érdemjegyeik (50%); valamint a magyar nyelvi és a matematika központi írásbeli felvételen elért eredményeik (25-25%) alapján kerülnek rangsorolásra. 100%-tól kerül felvételre a legjobb 32 tanuló.

2.16.3. A tanulók felvételének helyi rendje

- A tanulók felvételi rangsorban elfoglalt helyét az összesített %-os eredmény határozza meg.

- A tanulmányi területekre a különleges bánásmódot igénylő, SNI tanulók (rámpát, liftet nem igénylő) is jelentkezhetnek. Osztályonként és csoportonként 10%-ban vehetők fel a szakértői bizottság véleményének figyelembe vételével.
- Azonos pontszám esetén a református, egyháztag szülők gyermekét kell előnyben részesíteni.
- Személyes beszélgetés alkalmával tájékoztatást kap a szülő és gyermeke a református egyház által előírt iskolai követelményekről, munkarendről. Ennek ismeretében megállapodást ír alá a szülő és az igazgató, vállalva az abban foglaltak betartását.

2.16.4. A tanulók átvételének helyi rendje

Az iskola helyi tanterve biztosítja az iskolaváltást, a tanuló átvételét, szükség esetén különbözeti vizsgával vagy évfolyamisméltéssel. A különbözeti vizsga célja annak megállapítása, hogy az iskolánkba átjelentkező tanuló rendelkezik-e a képzéseinkben előírt tanulmányok folytatásához szükséges ismeretekkel. A különbözeti vizsga tantárgyainak, azok tartalmának meghatározása a helyi tantervében foglaltak alapján történik.

A kötelező érettségi tárgyakból év végén vagy félévkor jó, vagy jeles érdemjeggyel átjelentkező diáknak nem kell vizsgát tenni. Felvétele csak az osztálylétszámtól függ.

A tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie, ha

- intézményünkbe való átvételét kérelmezi (írásbeli vizsgát kell tennie a kötelező érettségi tárgyakból: magyar, történelem, idegen nyelv, matematika),
- külföldön folytatott tanulmányokat,
- valamelyik előírt tantárgyat eddig nem tanulta.

Az átvétel legalább közepes eredmény elérésekor engedélyezhető. Ettől eltérni csak igazgatói engedéllyel lehet.

Szakközépiskolai képzésbe történő átjelentkezés esetén a kötelező érettségi tárgyakból (magyar, történelem, idegen nyelv, matematika) írásban; az informatika vagy közgazdaságtan tantárgyból írásban és gyakorlatban vizsgázni kell. Az átvétel legalább közepes eredmény elérésekor engedélyezhető. Ettől eltérni csak igazgatói engedéllyel lehet.

Az átvétel igazgatói döntéssel is történhet:

- egyéni segítségnyújtással (tanári segítség tantárgyi felzárkózáshoz),
- türelmi idő biztosításával (a hiányzó ismeretek időintervallum alatti pótlása),
- évfolyamisméltéssel.

Az első két esetben az adott tantárgy munkaközösség-vezetőjének a javaslatára szaktanári segítséggel valósítható meg. A pozitív igazgatói döntés mellett szükséges a szülő és a tanuló nyilatkozata a feltételek teljesítéséhez. Amennyiben azok nem teljesülnek, csak évisméltéssel történhet az átvétel.

2.17. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos intézményi terv

Az elsősegély azonnali beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt a mentők, orvosok, vagy más személyek megérkezése előtt. Elsősegélynyújtó lehet az a tanuló, aki elvégzett egy elméleti és gyakorlati képzést a tanulmányi éve során.

Ssz.	Témák	Óra	Teljesítés órarend sz.
------	-------	-----	------------------------

1.	Az elsősegélynyújtás célja, fogalma A sürgősségi betegellátás menete. Konstantin – kereszt 1. Észlelés, tájékozódás. 2. Mentőhívás. 104. 3. Elsősegélynyújtás. 4. Mentőellátás. 5. Mentőszállítás. 6. Kórházi ellátás.	1 óra 7. o – 12. o	osztályfőnöki óra
2.	Betegvizsgálat Él-e? Eszmélet vizsgálata. Eszméletlen betegnél – légút biztosítás. Eszméleténél lévő: panaszai-vérzés, törés, fájdalom. Állapot felmérés: életveszélyes, súlyos, könnyű sérülés. Tömeges baleset? Mentőhívás.	1 óra elmélet + 1. óra gyakorlat 8. osztály	testnevelés óra
3.	Elsősegélynyújtó láda felszerelése. Sebek fajtái, vérzések típusai, vérzéscsillapítás. Keringés –bőr Kötözés – gyakorlat.	1 óra elmélet + 1 óra gyakorlat	biológia óra egyéb foglalkozás osztályfőnöki óra
4.	Törések, ficamok, ellátásuk. Koponya-, gerinc-, mellkas-, medence-, végtagok sérülései. Ellátásuk. Rögzítés-gyakorlat.	1 óra elmélet + 1 óra gyakorlat	biológia óra egyéb foglalkozás osztályfőnöki óra
5.	Műfogások, fektetések. Rautek-, Heimlich-, Tálca-fogás. Bukósisak levétel.	1 óra elmélet + 1 óra gyakorlat	osztályfőnöki óra testnevelési óra
6.	Égési sérülések. Mérgezések.	1 óra	kémia óra
7.	Elektromos baleset. Szívmegállás újraélesztés	1 óra	fizika óra mentősök felkéréssel
8.	Sokk, anafilaxiás sokk, ájulás, epilepszia, - ellátásuk. Agykoponya, idegrendszer	1 óra	biológia óra
9.	Cukorbetegség, hipoglikémiás rosszullét.	1 óra	biológia óra
10.	Szívroham, szívkoszorúér-görcs. Újraélesztés	1 óra	biológia óra mentősök felkéréssel
11.	Asztma bronchiale. Légúti akadály, fulladás. Gázmérgezések.	1 óra	biológia óra
12.	Újraélesztés.	2 elmélet + 4 óra gyakorlat	11-12. évfolyam mentősök felkéréssel
	összes óra	13 elmélet	+ 8 gyakorlat

1. sz. melléklet Internátusi nevelési program

Az internátus nevelési programja

*„Egyébként pedig, testvéreim, ami igaz,
ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta,
ami szeretetreméltó, ami jó hírű,
ha valami nemes és dicséretes,
azt vegyétek figyelembe!
Amit tanultatok és átvettetek, hallottatok
és láttatok is tőlem, azt tegyétek,
és veletek lesz a békesség Istene!”
(Fil 4, 8-9)*

Küldetése

Internátusunk a keresztyén nevelés értékrend átalakító nagy feladatát látja el az újraindulás óta. Nevelésünk fontos szerepe abban van, hogy előkészíti és elősegíti Isten Igéjének és Szent Lelkének munkáját.

Isten Lelke szolgálatunk során egyre több növendékünk újjászületését munkálja. Lelki növekedésükhöz minden segítséget szeretettel adunk nekik. A zsenge hitű ifjúnak védelemre, egészséges lelki táplálékra és vezetésre van szüksége. A növekedést Isten adja, de a fiatalot az ártó hatásoktól védeni, jó táplálékkal erősíteni és tapasztalatlansága miatt vezetni kell, hogy Isten növekedést adó ereje érvényesüljön az életében.

Az internátus nevelési alapelvei, célkitűzései

Általános elvek

- Meg kell teremteni a feltételeket az iskolai tanulmányok folytatásához azoknak, akiknek a tanulásához, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére lakóhelyükön nincs lehetőség. Meghatározó jellegű a tanulásnak, mint értéknek a megerősítése.
- Biztosítani kell az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges nyugodt és zavartalan tanulási feltételeket azoknak, akiknek a tanulásához ezeket a szülő nem tudja megteremteni.
- A internátus pedagógiai tevékenysége során kiegészíti a családi és az iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztosságot és érzelmi, lelki védettséget nyújt, segítséget ad a sikeres társadalmi beilleszkedéshez, biztosítja a tudáshoz jutás esélyét.
- A tanulás és a pihenés észszerű arányainak kialakításával, a sportolás lehetőségének biztosításával gondoskodik a tanulók sokoldalú művelődéséről, szabadidejének tartalmas eltöltéséről.
- Felkészíti a tanulókat arra, hogy legyen igényük önképzésre, művelődésre, vegyenek részt diákotthoni életük szervezésében.

Célok

Elsődleges célunk a hátrányos helyzetű tanulók segítése, a leszakadók felzárkóztatása, a tehetségek felkutatása és kibontakoztatása, a tanulók neveltségi szintjének, igény szintjének emelése. Internátusunknak pozitív egyéni és közösségi szokásokat és mintákat kell közvetítenie.

Az internátus feladata, hogy kialakítsa növendékeiben a szabadidő kulturált eltöltésének, a kulturált párkapcsolatnak, a családi életnek és az észszerű háztartásvezetésnek az igényét.

Alapelvek

Munkánkat a keresztyén elvek alkalmazásával, az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével végezzük, együttműködésben a szülőkkel.

A nevelőtestület a diákokat felelős történelmi gondolkodásmódra, az emberiség és a világ összes civilizációjának minden humánus, kulturális teljesítménye, ezen belül kiemelten a Kárpát-medencei magyarság több, mint ezeréves hagyományainak, kulturális értékeinek tiszteletére és megbecsülésére neveli.

A testület minden tagja személyében is felelősnek tartja magát az internátusban folyó – a fentiekben leírt szellemiségű – munkáért. A nevelők közössége támogatja a gondolatok szabad áramlását, a nyílt szellemű vitát, az önálló és közösségi munkát, a kezdeményezéseket, éppen ezért épít a diákok öntevékenységére, önszerveződő képességére.

A növendékek életrendje

Házirendünk tartalmazza az internátus belső életének alapvető követelményeit és azokat a tudnivalókat, amelyek a növendékek mindennapi életét szabályozzák. Napirendünk az internátusi növendékek egy napi időbeosztását tükrözi. Szabályozza a legfőbb tevékenységeiket a felkeléstől a lefekvésig, a tanulás, szórakozás, pihenés helyes arányait.

Fő időkeret: szilencium, az egyéni tanulás (minden nap legalább 3x45 perc szünetekkel)

Kiegészítő időkeret:

- reggel a napirendben megjelölt étkezésig,
- este villanyoltásig, illetve kijelölt személy felügyelete mellett 22-24 óráig.

A szilencium a napi felkészülést közvetlen tanári irányítással szolgáló tevékenység, mely meghatározott időkeretben és megfelelő tárgyi környezetben, csoportos, illetve egyéni keretben zajlik. A foglalkozáson való részvétel minden diák számára kötelező, kivéve a kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő, önálló tanulásra képes növendékeket.

Az egyéni fejlesztést megvalósító alkalmak ideje – a különböző képességek miatt – egyéni elbírálás alapján csökkenthető vagy növelhető. A valamilyen okból lemaradt tanulók fejlesztése, felzárkóztatása szervezett keretben, tanári tervezéssel (pl. tanulópárok kialakítása) történik. A szilenciumi munka segítése és ellenőrzése frontálisan, kiscsoportos formában, valamint egyénileg valósul meg.

A hatékony szilenciumi munkát biztosító módszerek:

- a foglalkozások pontos és következetes kezdése, a szilenciumi fegyelem biztosítása;
- a tanulmányi eredmények nyilvántartása;
- a képességekhez viszonyított tanulmányi munka és fegyelem rendszeres értékelése,
- az egyéni fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozások tartása.

A kiemelkedő tanulmányi eredményű növendékek szilenciumi kedvezményben részesülhetnek. A harmadik szilenciumi órában közös munka is folyhat (segítés, ellenőrzés). A diákönkormányzat segítő tevékenysége is működik. Az internátusi nevelőtanárok ellenőrzik a felkészülést, és ha szükséges esti, illetve reggeli tanulásra is beosztják a diákokat.

A növendékek délutáni foglalkozásokon is bővíthetik tudásukat, ami lehet kötött pl. iskolai szakköri óra és választott különóra is a városban.

A tanulás egészségügyi feltételei biztosítottak: kulturáltan berendezett szoba, megfelelő világítás, berendezések, pihentető szünetek.

Ezen kívül heti egy órában folytatunk felzárkóztató, tehetséggondozó vagy speciális ismereteket adó, az egyéni fejlesztést megvalósító vagy csoportos foglalkozásokat. Heti egy órában a szabadidő eltöltését szolgáló, a lehetőségek közül választható foglalkozást tartunk.

A fenti elfoglaltságok kötelezőek; a felzárkóztató, tehetséggondozó, speciális ismereteket adó, felkészítő egyéni és csoportos foglalkozások alól – a házirendben meghatározott elvek szerint – felmentés kapható.

A tanulókkal való törődést biztosító keretek

Azokon a csoportfoglalkozásokon, melyek nem az Alapprogram témaköreit dolgozzák fel, elsősorban a tanulócsoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik. A személyes törődés keretében lehetőség nyílik a tanulók számára, hogy egyéni problémáikat feltárják, és ezek megoldására tanácsot kapjanak.

A diákok szabadon választhatnak a szervezett, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló foglalkozásokból. Választásukat követően azonban kötelesek részt venni azokon.

Meghatározó szerepet kap az egészséges életmódra nevelés jegyében a sportköri foglalkozás és a természeti környezet megismerése és védelme.

A képességbeli különbségek kezelése

A diákokon segíti a tanulásban elmaradt gyerekeket, biztosítja annak esélyét, hogy a tehetséges tanulók képességeiket továbbfejlesszék, tudásukat bővítsék. Feladatunk a tanulók képességeinek felismerése, a tehetséges tanulók kiválasztása, a tanulók közötti képességbeli különbségek kezelése és ennek megfelelően a pályaorientáció segítése.

Szükséges, hogy növendékeinkben megszüntessük a kudarcélménytől való szorongást, felfedezzük számukra a tanulás örömét, működtessük a mindenkiben meglévő vagy mindenkiből előhozható kíváncsiságot, fejlesszük a tanulási hatékonyságot, a rendszerező-képességet, mert csak a belülről fakadó késztetés eredményez tartós tudást.

Felzárkóztatás

A tanulók eltérő felkészültségi szinttel, különböző ismeretanyaggal érkeznek. A szilenciumokon és a csoportfoglalkozásokon belül ezért alapvető a differenciált megközelítés. A lemaradó tanulók felzárkóztatására külön foglalkozásokat szervezünk.

Tehetséggondozás

A tehetséggondozás első lépése a tehetséges tanulók felismerése. A tehetséges tanulókat motiválni kell. A kiemelkedő eredmények elérése érdekében megkülönböztetett figyelmet, programokat,

egyéni fejlesztést, gazdagítást igényelnek. Kiemelt figyelmet kell fordítanunk a tehetséges gyerekek felkarolására, különös tekintettel akkor, ha az adott tanulók hátrányos helyzetűek.

Pályaorientáció

A tanulmányi munka megfelelő segítése növeli a továbbtanulás esélyét. Mindezekkel összefüggő csoportnevelői feladat a felelősségérzet elmélyítése, a közép- és hosszú távú céltudatos gondolkodás ösztönzése.

A személyiség fejlesztése az internátusban

Az önismeret a személyiségfejlesztés eszköze. Nagyobb teret kell adnunk annak, hogy a tanulók értékelni tudják önmagukat, viselkedésüket, teljesítményüket, társaikat. Hangsúlyozzuk, hogy törekedniük kell mind a testi, mind a lelki egészségük fenntartására. Meg kell ismertetnünk tanulóinkkal saját testüket, szervezetüket, pszichikumukat, a testi és lelki betegségeket, megelőzésüket, az egészség megőrzésének formáit, az egészséges életmódot. Ehhez a csoportfoglalkozásokon túl szakemberek segítségét is igénybe vesszük. A foglalkozásoknak nagy jelentőséget tulajdonítunk, mert segítségükkel nemcsak önmagukat ismerik meg jobban a diákok, hanem a közösséghez tartozás élményét is elmélyítik.

A hátrányos helyzetű tanulók segítése

Hátrányos helyzetűnek tekintjük mindazon tanulókat, akik speciális foglalkozások nélkül az életben nem egyenlő esélyekkel indulnak. Igyekszünk felismerni a szociális képességek tekintetében fejletlen és/vagy beilleszkedési zavarral küszködő, a kreativitás szintjét és/vagy motivációjukat tekintve fejletlen tanulókat. Külön figyelmet fordítunk arra, hogy felismerjük és egyéni bánásmódban részesítsük a rejtett dysgraphiás, dyslexiás, dyscalculiás tanulókat.

A szociális hátrányok ellensúlyozása

A diákokhoz kerülő tanulók közül többen szociálisan hátrányos helyzetűek, csonka családban élnek, munkanélküli szülők gyermekei, vagy más ok miatt a létminimum alatt élő családokból kerülnek ki. Kötelességünk, hogy segítsük ezen tanulók társadalmi beilleszkedését és gondoskodjunk alapellátásukról.

Tennivalóink:

- Az iskolánkba járó tanulók közül a rászorulóknak kedvezményes térítés ellenében – az iskola ifjúságvédelmi felelősével koordinálva – biztosítunk étkezési lehetőséget.
- Felhívjuk a diákok figyelmét a törvények adta lehetőségekre és jogokra (ingyenes tankönyv, étkezési támogatás, egyéb juttatások).
- Segítjük őket a szükséges kérelmek megírásában.
- Felzárkóztató és tehetséggondozó programokat szervezünk.
- Pályaorientációs tevékenységet folytatunk.
- Személyiségfejlesztő foglalkozásokat tartunk.
- Szükség esetén igénybe vesszük a pedagógiai szakszolgálatokat.

A feladatok elvégzésének irányítója az iskolai gyógypedagógusa, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős pedagógusa.

A beilleszkedéssel és a magatartással összefüggő tevékenységek

A beilleszkedési és/vagy magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal való foglalkozás során különösen fontos, hogy kiderítsük, milyen okok állnak viselkedésük hátterében, és ennek megfelelően segítsük őket nehézségeik leküzdésében. Figyelmet kell fordítanunk a visszahúzódó, csendes diákokra az egyéni foglalkozások és a csoportos tevékenységek során egyaránt, mert problémáik sokszor rejtve maradnak, éppen visszahúzódó magatartásuk miatt. Nem engedhetjük, hogy bármely gyerek perifériára kerüljön, elmagányosodjon. Ezért erősíteni kell a csoportban is a megértést, a felelősségérzetet, az egymásra figyelés képességét, másfelől pedig a nevelő indirekt módon, személyes példamutatásával nyújt mintát a befogadó magatartásra. Internátusi szinten különösen fontos, hogy olyan változatos tevékenységi kört biztosítsunk, amelyben minden diák talál érdeklődésének megfelelőt.

Közösségfejlesztés

A kollégiumi nevelőtanárok közössége szervezi és vezeti a nevelési folyamatot. Az egyes tanárok nemcsak személyiségükkel gyakorolnak befolyást neveltjeikre, hanem a nevelőtestület képviselőjeként is hatnak rájuk. Közvetítik a pedagóguskollektívára jellemző elveket, normákat, tradíciókat, vezetési stílust, hangnemet is. A közösség fejlődését, egyéni arculatát befolyásolja a pedagóguskollektíva összetétele, kohéziója, tagjainak kooperatív képessége, nevelési tapasztalataik kicserélése.

A tanulóközösség önmagában is rendszert alkot. Kisebb közösségekre, csoportokra tagolódik. Ilyenek a diákotthoni csoportok, az egy szobában lakók.

A tanulói csoport – az elsődleges közösség állandó érintkezési lehetőségeivel – a családiasság, a meghittség, barátság szellemét alakítja ki. Keretein belül állandó összefogásra ösztönző tevékenység folyik. Jól ismerik tagjaikat, ezért segítséget nyújthatnak egymásnak önnevelésükhöz, céljaik megközelítéséhez, eléréséhez és ahhoz, hogy egyéni törekvéseiket reális irányba tereljék.

A legfőbb összetartó erő minden csoport esetében a közös tevékenység, a közös cél. A csoportnevelő személyiségétől és a növendékek érdeklődésétől függően kell meghatározni a célokat és megszervezni a közös szabadidős foglalkozásokat.

A hagyományok ápolásának nevelő ereje van, mint magatartásformák újra és újra mintául szolgálnak az egyes tagok és az egész közösség számára. Kiemelten fontosnak tartjuk diákjaink hagyományteremtő törekvéseit, hogy ezáltal is az összetartást és az internátusunkhoz való kötődést erősítsük.

A jó közösség eszmeileg, meggyőződésében is egységes. Ennek tükrözője az egységes közvélemény, az értékek és a nézetek nagyfokú egybevágása. Az összetartó közösségben közösek az életminták, az etikai normák és a cselekvési modellek. Ezeknek óriási szuggesztív, motiváló hatása van az egyes tagokra. A közvélemény, a közösségi normarendszer komoly pedagógiai erőt képvisel. Megkönnyítheti és meggyorsíthatja a személyiség fejlődését, a helyes elvek és magatartási formák kialakulását és megszilárdulását. Negatív beállítottságú csoportok esetén viszont felőrölheti az egyén ellenálló erejét, és helytelen életutak felé sodorhatja. Az, hogy milyen beállítódás válik uralkodóvá a csoportban, a csoportnevelő érzékenységét, a közösségi normarendszer kialakításában végzett tevékenységét tükrözi.

A jó közösségekre jellemző a demokratizmus, a döntések közös meghozatala. Ha az egyén szabadon vesz részt ezek kialakításában, a közös elhatározások elfogadása biztosíthatja a szabadságát. A pedagógusnak ki kell jelölnie, melyek azok a területek, ahol az egyén, illetve a csoport önállósága megvalósítható, és mikor kell az érdekeket a nagyobb közösség érdekeinek alárendelni.

Tudatosan építjük ki a közösségek rendszerét. A legfontosabb magának az alapközösségnek az élete és helyes irányú fejlődése. Az egyén számára szükséges egy olyan alapközösség, amely tevékenységét értékeli, amelynek értékrendszerét elfogadja, és amely befogadván őt, az érzelmi biztonságot, az együttes élmény örömet adja meg számára.

Az internátusi közösség

A legkisebb egység az egy szobában lakók közössége, a hatékonyabb közös munka érdekében azonos életkorú és/vagy osztályba járó diákok csoportja. E fölött áll a tanulói csoporthoz tartozás, a diákotthonhoz való tartozás, a nemzethez tartozás és az európaiság.

Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Fontos a megfelelő életritmus, az egészséges és kulturált étkezés, az öltözködés, tisztálkodás és testápolás, a rendszeret belső igénnyé tétele, s az ehhez kapcsolódó szokásrendszer kialakítása. A tanulók rendelkezzenek olyan ismeretekkel, gyakorlati képességekkel, melyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

Feladatunk biztosítani, hogy az internátus minden részletében kulturált, esztétikus közeg legyen, ahol a tanulók jól érzik magukat. Ez egyben fejleszti ízlésüket, igényességüket, műveltségüket. Az

internátus kulturális és sportélete is járuljon hozzá, hogy a gyermekek és fiatalok helyes életmódmintát válasszanak maguknak.

A fentiek érdekében internátusunk a következő lépéseket tette, illetve teszi a jövőben:

- A megfelelő napirend kialakításával és betartatásával neveljük diákjainkat a napi életritmus kialakítására. A rendszerességre nevelést kiemelten fontosnak tartjuk.
- Megköveteljük a hálósobák rendjét és tisztaságát, folyamatosan ellenőrizve, segítve és ösztönözve diákjainkat a legszűkebb környezetükért való felelősség kialakítására.
- Diák-ügyeletesi szolgálatot működtetünk a rend és a tisztaság ellenőrzésére, így a tágabb környezetért való felelősség kialakítására. Ugyanezt a célt szolgálja a folyosókon és a hálósobákban elhelyezett növények gondozása, ápolása, a folyosók és egyéb közös helyiségek díszítése, szépítése.
- Évi két alkalommal diákjaink feladata az internátus környékének rendezése.
- Felhívjuk figyelmüket a napi tisztálkodás, a személyes higiéné és a ruházatuk tisztán tartásának fontosságára, ezek minden feltétele (modern zuhanyozók és mosdóhelyiségek, szárítóhelyiség) biztosított.
- A csoportnevelőknek figyelniük kell arra, hogy a diákok megfelelően, rendszeresen táplálkoznak-e, és fel kell hívniuk a tanulók figyelmét ennek fontosságára. Növendékeknek lehetőségük van mikrohullámú sütő és hűtőszekrény használatára. Szoktatni kell növendékeinket az étkezések kulturált lebonyolítására.
- Az Alapprogram által előírt foglalkozások megszervezésén kívül az iskola védőnőjét, szükség esetén az iskolaorvost is felkérjük táplálkozási tanácsadó foglalkozás megtartására.
- A tanítási órák után legalább egy óra szabadidőt biztosítunk diákjaink számára, melynek során egyéni igényeik szerint mozoghatnak, pihenhetnek, felfrissülhetnek a szilenciumi foglalkozások kezdete előtt, majd ugyanígy a foglalkozások végeztével.
- Tanulóink pihenéshez való jogát a napirend szerinti pihenőidő és a takarodó szigorú betartásával biztosítjuk.
- Tanárkollégáink évente kirándulásra viszik a jelentkező növendékeket. Ezek az alkalmak kiváló lehetőséget nyújtanak a természet megismertetésére, megszerettetésére, a természetvédelem fontosságának felismertetésére.
- Hetente egyszer sportolási alkalom áll diákjaink rendelkezésére az iskolában. Lehetőséget nyújtunk edzői irányítás mellett a kosárlabda, torna sportkörökön való részvétellel.

A kollégium minden nevelőtanárának aktívan részt kell vállalnia a helyes életmód és életvitel kialakításában.

A művészeti és információs kultúra kialakítása, fejlesztése

Az internátusi nevelés fontos feladata a világban való tájékozódás segítése a természeti és társadalmi ismeretek bővítésével, az információs kultúra fejlesztésével, művészeti élmények befogadására való lehetőségek nyújtásával. Könyvtárat működtetünk, napilapokat és folyóiratokat járattunk a diákok számára.

Az Alapprogramban előírt foglalkozásokon kívül a diákok érdeklődésének, igényének megfelelő előadásokat is szervezünk, például film- és irodalmi klubot, időszakosan játékokat és vetélkedőket. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink kollégiumi éveik alatt eljussanak színházba, operába, hangversenyekre, múzeumokba. Olyan előadásokat igyekszünk megszervezni, amelyek a tanulók általános műveltségét emelik, illetve az iskolai tanulmányokat segítik, kiegészítik.

Ifjúságvédelem

Fontos célkitűzésünk, hogy pedagógiai tevékenységünk kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik diák bármely oknál fogva hátrányos, esetleg kizáró helyzetbe kerüljön. Különös figyelemmel kísérjük tehát a diákokhozba kerülő állami gondozott, szociálisan hátrányos helyzetű vagy egyéb

okokból veszélyeztetett tanulók fejlődését. Elsődleges feladatnak tekintjük ezen tanulók kiszűrését, melynek módja lehet bemutatkozó fogalmazás íratása, az egyéni törődés során kötetlen beszélgetés kezdeményezése, a tanuló családjával, osztályfőnökével való beszélgetés, a veszélyeztetettségre utaló jelek, felismerése, megfigyelése.

A veszélyeztetettség külső megjelenési formái lehetnek:

- szabados életforma, csavargás,
- sajátos életvitelt tükröző öltözködés, hajviselet, ékszerzettség,
- italozás, dohányzás,
- szélsőséges politikai nézetek hangoztatása,
- szektákhoz való csapódás,
- drogfogyasztás.

A gyermekvédelmi munkát meghatározó elveink:

- minden internátusi növendéket előítéletek nélkül segítünk, védünk, meghallgatunk és megkérdezzük;
- tiszteletben tartjuk a diákok személyiségét, emberi méltóságát;
- mindenkire tapintattal közelítünk;
- a tudomásunkra jutott információkat bizalmasan kezeljük, azt csak és kizárólag a diák helyzetének javítására, problémájának megoldására használjuk fel;
- senkit nem részesítünk igazságtalan előnyben, de a lehetséges segítség és beavatkozás érdekében rangsorolunk a hátrányosság és a veszélyeztetettség mértékének megfelelően;
- figyelemmel kísérjük a veszélyeztetett tanulók közösségi kapcsolatait, közösségbe épülését;
- ügyelünk rá, hogy semmiféle hátrányos megkülönböztetés ne érhesse őket.

Ifjúságvédelmi feladataink

- A gondos munkavégzés érdekében a csoportnevelőknek szoros kapcsolatot kell tartaniuk a szülői házzal.
- Közre kell működniük a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében a tanulmányi eredmény romlása, családi gondok, gazdasági helyzet romlása esetén.
- Kötelességünk, hogy a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadjuk, és ezek elsajátításáról meggyőződünk.
- A tanév kezdetén tájékoztatni kell a szülőket és a növendékeket az igénybe vehető szociális juttatások lehetőségeiről.
- Időben és tényszerűen értesíteni kell a tanulót és szüleit arról, hogy a fiatal érdekében milyen intézkedéseket tart szükségesnek a nevelő.
- Szervezett foglalkozásokat tartunk, és kiemelten foglalkozunk az életmód – életvitel témakörrel.
- Kötetlen beszélgetéseket folytatunk a tanulókkal a bizalom erősítése érdekében.
- Filmklub keretében lehetőséget nyújtunk speciális, a témával foglalkozó film megtekintésére, beszélgetésre.
- Előadókat hívunk, drogellenes programokat szervezünk.
- Szükség esetén az iskolaorvos segítségét kérjük.

Internátusi hagyományok

Az internátus hagyományos programjai:

- Műsoros megemlékezések nemzeti és egyházi ünnepeinkről.
- Gólyanapok (augusztus végén két nap az új növendékek beilleszkedésének segítéséhez). Gólyaavató (játékos műveltségi vetélkedő, próbatétel).
- Bibliaórák, melyek református szellemiségünk megerősítését szolgálják, SDG csoport, szeretetvendégségek, szülői-tanulói-tanári áhítat.
- Mikulás napi ajándékozás (csomag és személyre szóló vers).

- Karácsonyi szeretetegyüttlét.
- Farsangi bál, jelmezz verseny.
- Évzáró flekkensütés, „utolsó vacsora“, a végzősök búcsúztatása.
- Sportversenyek (asztalitenisz, sakk, csocsó).
- Diáknapi.
- Egyéb programok: a szobák díszítése, helyesírási verseny, ismeretterjesztő előadások, összeállítás a zenei világnapra, múzeum- és színházlátogatások, a jeles alkalmakra faliújság készítése, őszi és tavaszi környezetrendezés, takarítás.

A felsorolt programok a diákotthoni közösség összetartását, együttgondolkodását és cselekvő foglalkoztatását szolgálják.

Az internátusi hagyományok fejlesztésének irányait a nevelőtestület a növendékekkel együtt jelöli meg. A fejlesztés célja, hogy az összetartozást és az érzelmi kötődést egymáshoz és az intézethez tovább erősítse.

Terveinkben szerepel például öregdiák találkozó megrendezése (évente, két évente) állandó kijelölt időpontban. Félévente egynapos kirándulás szervezése, internátusi emlékkönyv vezetése, stb.

A csoportnevelői munka tartalma, feladatai

- A kollégiumi nevelőtanár higgyn hivatásában, a pedagógiai értékekben, a növendékek nevelhetőségében, jellemezze pedagógiai optimizmus.
- Ismerje meg a tanulók személyiségét. Alakítson ki a tanulókkal nyílt, őszinte kapcsolatot. Érdeklődjön a gondolataik iránt, hallgassa meg észrevételeiket, kérdéseiket, segítsen ezek és a kialakuló konfliktusok megoldásában. Segítse beilleszkedésüket az internátus életébe.
- Tartson kapcsolatot a növendékek szüleivel. Ha szükséges, kérje a közreműködésüket a nevelési problémák megoldásában. Tájékoztassa a szülőket gyermekük tanulmányi előmeneteléről, értesítse őket, ha a tanuló fegyelmi büntetésben vagy jutalomban, dicséretben részesült.
- Alakítson ki az iskolai tanárokkal – beleértve a vezetőket is – együttműködő, folyamatos munkakapcsolatot. Tartson egyeztetéseket a szaktanárokkal, az osztályfőnökökkel.
- Mindenki felelős az ifjúságvédelmi feladatok ellátásáért. A felmerülő gondokat tapintattal és megértéssel közelítse meg. Működjön együtt a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel.
- Ismerje a hatályos jogszabályokat, az iskola és az internátus belső szabályzatait, és azok szellemében járjon el.
- Rendszeresen figyelje és olvassa a pedagógiai irodalmat.
- Hívja fel a figyelmet a pályázatokra, működjön együtt a pályázati tevékenységben.

A csoportnevelői munka tartalma, feladatai

- A csoportjába járó tanulók megismerése,
- a diákotthoni élet szabályainak megismertetése,
- helyes időbeosztás kialakítása,
- a közösségben rejlő lehetőségek kiaknázása,
- a hiányosságok felmérése, a felzárkóztatás megszervezése,
- a tanulási módszerek feltérképezése, diagnosztizálása, tudatosítása,
- az iskolai eredmények fokozott figyelemmel kísérése,
- következetes számonkérés,
- a szerény képességű diákok rendszeres segítése,
- az érdeklődési irányok támogatása, az egyéni törekvések kibontakoztatása,
- a versenyeken való részvétel ösztönzése,
- az egyéni érdeklődési körök támogatása,
- a tehetséges tanulók biztatása kutatásra, nyelvvizsgára és pályázatok írására,

- pályaorientáció,
- a helyes énkép, önbecsülés erősítése,
- a rugalmasabb napirend, szabadabb időbeosztás kialakítása az érettségire való felkészülés idején,
- távlati célok, életviteli tervek készítése,
- pszichés felkészítés a vizsgákra.

A kapcsolattartás és együttműködés formái

A szülő és a nevelőtanár kapcsolata

Az együttműködés alapja a felek közötti őszinte bizalom. Az igazgató és a nevelőtanárok minden tanév elején ismertetik elvárásaikat az új növendékek szüleivel. Elmondják, hogy az internátus közösségében mit és miért tesznek, ezzel biztonságot nyújtanak és kiszámíthatóak a szülők számára az internátusi események.

Az internátus és a szülők közötti kapcsolattartás alapformái:

- Az intézményi Szülői Közösséget az iskola igazgatója tanévenként legalább két alkalommal (szeptember, február) tájékoztatja az intézmény és az internátus munkájáról;
- Fogadóórák alkalmával a diákonthon nevelői is a szülők rendelkezésére állnak (az éves munkaterv szerint);
- Írásbeli tájékoztatók (üzenőfüzet, ellenőrző könyv, bizonyítvány, levél); az üzenőfüzet intézetünk hagyományos tájékoztatási eszköze, amelyben a felek mindenről tájékoztatják egymást;
- Közvetlen megbeszélés a vasárnapi visszaérkezések alkalmával;
- Szülői értekezletek (az iskolaival azonos időben).

Egyéb alkalmak:

- Elégedettség-mérés a szülők körében (évente április végén);
- Osztály- és iskolai programok (pl. az érettségi vizsga ünnepélyes zárása), egyéb tevékenységek.

A növendékek és a nevelőtanárok kapcsolata

A növendék az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilváníthat az őt érintő kérdésekről az intézet által biztosított keretek között és a megfelelő fórumokon.

Célunk, hogy a diák a nevelőtanáraival folyamatosan nyílt, bizalomra épülő kapcsolatban legyen. Az internátusi diákkormányzat (DÖK) biztosítja a tanulók számára a véleménynyilvánítás szervezett keretét.

A DÖK legfőbb célja: A felelősségteljes közéletiség kialakítása, a kötelezettségek és jogok összhangban történő gyakorlása az internátus szellemiségéhez méltó hangnemben.

Feladatai:

- érdekvédelem,
- kapcsolattartás az internátus és az iskolai élet szereplőivel,
- diákprogramok szervezése,
- kapcsolattartás más DÖK szervezetekkel.

Az internátus és az iskola kapcsolata

Az internátus vezetője részt vesz az iskola vezetői értekezletén. Beszámol az eltelt hét programjairól, és az esetleges rendkívüli eseményekről. A megbeszéléseken hozott döntésekről beszámol a nevelőtanároknak.

A diákonthon éves munkatervi programját tartalmazza az iskolai anyag. Az internátus kiemelt alkalmaira meghívást kapnak az iskola tanárai és a fenntartó képviselői.

A diákotthoni ügyeleti beosztás és a nevelőtanárok elérhetősége az iskola tanári szobájának hirdetőjén olvasható. Szükség esetén az osztályfőnökök, illetve a szaktanárok értesítik a nevelőket.

Nagykőrös, 2013. március 12.

Hegedűs Károly
internátusvezető

TARTALOM

1. Bevezető
 - 1.1. Az intézmény adatai
 - 1.2. Preambulum
 - 1.3. Az iskola története
 - 1.4. Az intézmény rövid bemutatása
2. NEVELÉS A REFORMÁTUS ISKOLÁBAN
 - 2.1. A nevelés alapelvei, általános céljai és irányai
 - 2.2. A nevelés eszközei és eljárásai
 - 2.3. Személyiségfejlesztés
 - 2.3.1. A személyiségfejlesztés célja
 - 2.3.2. A szilárd erkölcsi jellem kialakítása
 - 2.3.3. A nevelő szerepe
 - 2.3.4. A személyiségfejlesztés eszközei
 - 2.3.5. A személyiségfejlesztés jövőbeli feladatai
 - 2.4. Közösségfejlesztés
 - 2.5. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő feladatok
 - 2.6. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek
 - 2.7. A gyermek- és ifjúságvédelem feladatai
 - 2.7.1. Az intézmény felvilágosító és megelőző tevékenysége
 - 2.8. A tanulási kudarcnak kitett tanulókat segítő feladataink
3. Az intézet minőségbiztosítási rendszere
 - 3.1. Az oktatómunka értékelése
 - 3.2. A nevelőmunka értékelése
4. A nevelő - oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke
5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek
6. Egészségnevelési program
 - 6.1. Az egészségnevelés célja
 - 6.2. Az iskolai egészségnevelés feladatai és irányai
 - 6.3. Az egészséges életmód kialakításának eszközei és módszerei
 - 6.4. Tanórai foglalkozások
 - 6.5. Egészségügyi szűrővizsgálatok
 - 6.6. A rizikócsoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység
 - 6.7. Előadások és tanácsadás
 - 6.8. A mindennapos testedzés formái
 - 6.9. Az érzelmi intelligencia szerepe az egészségfejlesztésben Kortárshatások az egészségfejlesztésben
 - 6.11. Továbbképzések
 - 6.12. Segítő kapcsolatok
7. Környezeti nevelési program
 - 7.1. Törvényi háttér

- 7.2. Gimnázium
- 7.3. A település és a régió
- 7.4. Erőforrások
- 7.5. Tárgyi erőforrások
- 7.6. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok
- 7.7. Pedagógiai célok
- 7.8. Hagyományos tanórai foglalkozások
- 7.9. Tanórán kívüli lehetőségek
- 7.10. Taneszközök, ismerethordozók
- 7.11. Az iskolai környezet alakítása
- 7.12. A kommunikáció, mint a szemléletformálás szerves része
- 7.13. Minőségbiztosítás, minőségellenőrzés
- 7.14. Továbbképzések
- 8. Az iskolai együttműködés formái
 - 8. 1. A szülő és a tanár kapcsolata
 - 8. 2. A diákok és pedagógusok kapcsolata
 - 8.3. A tanárképzéssel összefüggő feladatok
 - 8.4. Egyéb kapcsolatok
 - 9.16. Tárgyi, dologi eszközök
- 10. Az iskola működése
 - 10. 1. Személyi feltételek
 - 10. 2. Tárgyi feltételek
- 11. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának programja
 - 11.1. A nevelő-oktató munka alapelvei, eszközei, eljárásai
 - 11.2. Általános célok:
 - 11.3. Speciális célok:
 - 11.4. A nevelés-oktatás fő feladatai:
 - 11.5. A pedagógiai célkitűzések, eszközei és eljárásai
 - 11.6. Prevenció a SNI tanulóknál
 - 11.7. Befogadó pedagógiai és integrációs tevékenység
 - 11.8. A sajátos nevelési igény közös irányelvei:
 - 11.9. A tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység
 - 11.10. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, lehetőségei

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ.....	1
1.1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI.....	1
1.2. PREAMBULUM.....	2
1.3. AZ ISKOLA TÖRTÉNETE.....	3
1.4. AZ INTÉZMÉNY RÖVID BEMUTATÁSA.....	4
2. NEVELÉS-OKTATÁS A REFORMÁTUS ISKOLÁBAN	6
2.1. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEL, ÉRTÉKEI, CÉLJAI ÉS FELADATAI.....	6
2.2. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI.....	9
2.3. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	9
2.3.1. A személyiségfejlesztés célja.....	10
2.3.2. A szilárd erkölcsi jellem kialakítása.....	10
2.3.3. A nevelő szerepe	11
2.3.4. A személyiségfejlesztés eszközei	12
2.3.5. A személyiségfejlesztés nevelési feladatai	13
2.4. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK.....	13
2.5. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	19
2.5.1. Közösségfejlesztés területéhez kapcsolódó feladatok.....	19
2.6. AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	20
2.6.1. A szülő és a pedagógus kapcsolata	20
2.6.2. A diák és a pedagógus kapcsolata.....	20
2.6.3. A tanárképzéssel összefüggő feladatok.....	21
2.6.4. Egyéb kapcsolatok.....	21
2.7. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI.....	22
2.7.1. A pedagógus által ellátott feladatok.....	22
2.7.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	23
2.8. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	24
2.8.1. A nevelő-oktató munka alapelvei, eszközei, eljárásai	24
2.8.2. A beilleszkedést segítő tevékenységek	24
2.8.3. A tanulószoba használata SNI tanulók részére	27
2.8.4. A gyermek- és ifjúságvédelem feladatai	27
2.9. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSEKBE VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE... 28	28
2.9.1. A tanulói érdekképviselet szervezete a diákkormányzat	28
2.9.2. Diákköszgyűlés	28
2.10. AZ INTÉZMÉNY PARTNERI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	29
2.10.1. A szülő és a pedagógus kapcsolata	29
2.10.2. A tanuló és a pedagógus kapcsolata	29
2.10.3. Egyéb kapcsolatok.....	30
2.11. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK.....	30
2.11.1. A középiskolai képzés alatti vizsgák.....	30
2.11.2. Fajtái.....	31
2.11.3. Jelentkezés a vizsgára	32
2.11.4. A vizsga időpontja.....	32
2.11.5. A vizsgabizottság.....	32
2.11.6. A vizsga iratai	32
2.11.7. Az írásbeli vizsga szabályai.....	33
2.11.8. A szóbeli vizsga szabályai	33
2.11.9. A gyakorlati vizsga szabályai.....	34
2.11.10. A vizsgatárgyak követelményei.....	35
2.11.11. Az értékelés rendje	35
2.12. BELSŐ VIZSGÁK.....	35
2.12.1. Szakasvizsga	35
2.13. ÉRETTSÉGI VIZSGA	36
2.14. EGÉSZSÉGÜGYI ÉS PÁLYAALKALMASSÁGI HELYI SZABÁLY	36
2.15. A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI.....	36
2.16. A TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK HELYI SZABÁLYAI.....	36

2.16.1. A felvételi vizsgák képzésenkénti szabályai	37
2.16.2. A vizsga értékelése	37
2.16.3. A tanulók felvételének helyi rendje.....	37
2.16.4. A tanulók átvételének helyi rendje	38
2.17. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS INTÉZMÉNYI TERV	38
1. SZ. MELLÉKLET INTERNÁTUSI NEVELÉSI PROGRAM.....	40
TARTALOMJEGYZÉK.....	51